

Xəbər
Şabranda
25 yaşlı
oğlan
ad günündə
özünü
öldürdü
yazısı səh.14-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 14 mart 2018-ci il Çərşənbə № 58 (6947) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Üç ölkənin xarici işlər naziri bu gün Bakıda görüşür

Bakıda Azərbaycan, Türkiyə və İran XİN başçılarının bir araya gəlməsi işğalçı ölkənin rahatlığını pozub

yazısı səh.12-də

Eldar Mahmudovun həbs edilməməsinin bilinməyən səbəbləri...

yazısı səh.4-də

Əfv mayaya qaldı

yazısı səh.4-də

Namizədlərə mitinq və seçicilərlə görüş üçün yerlər ayrıldı

yazısı səh.5-də

Seçki cəmiyyəti və müxalifəti niyə dirçəldə bilmədi

yazısı səh.9-də

Problemlə kreditlər mövzusu - hamının qulağı səsdədir

yazısı səh.10-də

Qazi və şəhid ailələrinə hər il 600-700 mənzil veriləcək - rəsmi

yazısı səh.15-də

Mətbuat Şurası- 15 il...

yazısı səh.7-də

Vaşinqton Qarabağ separatçısına tribuna verəcəkmi - ABŞ hökuməti müəmmal şəkildə susur

yazısı səh.11-də

"Azərsu" ittihamlarına cavab verdi

yazısı səh.15-də

Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin sözcüsü qalmaqlı videodan danışdı

yazısı səh.10-də

Banklar rus rublu almaqdan imtina edir - müəmma

yazısı səh.7-də

"QARABAĞ KLANI" PUTİNİN

XİDMƏTİNDƏ - SSRİ ZƏRRƏ-ZƏRRƏ QURULUR

Erməni nəşri Sərkisyan rejimini "yaş yuyub quru sərdi": "Kremlin kuklaları, əlaltılar, talançılar, saxtakarlar..."; "Ermənistanın müstəqilliyinin itirilməsini indi bircə rəsmiləşdirmək qalır..."

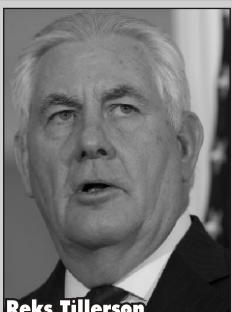

yazısı səh.8-də

İrandan Ermənistanı iqtisadi blokadadan çıxarmağa növbəti avantürüst cəhd

Sözdə müsəlman, əməldə isə Ermənistan sevdalisi olan cənub qonşumuz Azərbaycana qarşı növbəti xain plana imza atır

yazısı səh.6-də

Rex Tillerson

Ağ Evdə qalmaqlı: dövlət katibi Trampa dalayıb, işdən çıxdı

yazısı səh.6-də

Mehman Əliyev:

"Qərb hakimiyyətlə bu məsələdə ona görə razılışıb ki..."

yazısı səh.9-də

İş adamı Mürvət Həsənlı:

"Azərbaycanda kimsə sahibkara gəlib deyə bilməz ki, bizə haqq verəcəksən"

yazısı səh.3-də

Prezident yazıçı Anara diplom verdi

Prezident İlham Əliyev yazıçı Anar Razayevlə bağlı sərəncam verib. Azərbaycan mədəniyyətinin inkişafı və təbliğində uzunmüddətli səmərəli fəaliyyətinə görə Anar Rəsul oğlu Rzayev "Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fəxri diplomu" ilə təltif edilib.

VI Qlobal Bakı Forumuna 500 nəfər qatılacaq

15-18 mart tarixlərində Bakıda Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin dəstəyi, Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin təşkilatçılığı ilə VI Qlobal Bakı Forumu keçiriləcək.

Komitədən "Yeni Müsavat"a verilən məlumata görə, foruma 10-dan çox ölkənin prezidenti, baş naziri və nazirləri qatılacaq. Bu sırada Albaniya Respublikasının prezidenti İllir Meta, Makedoniya prezidenti George İvanov, Moldova prezidenti İqor Dodon, Mavriki Respublikasının prezidenti Amina Qurab-Fakim, Bosniya və Herseqovinanın Rəyasət Heyətinin üzvü Mladen İvaniç, Türkiyə Respublikasının baş naziri Binəli Yıldıırım, xarici işlər naziri Mövlud Çavuşoğlu, Fələstin baş nazirinin müavini Ziad Abu Amr, Bosniya və Herseqovina hökumət başçısının müavini Mirko Sarovic, Rumıniya baş nazirinin müavini Ana Birchall və digərlərinin adları var.

Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsindən o da bildirilib ki, forumda bir sıra ölkələrin sabiq dövlət və hökumət başçıları, tanınmış ictimai-siyasi xadimləri, beynəlxalq təşkilatların rəhbərləri, elm adamlarının iştirakı gözlənilir. Ümumilikdə bu mötəbər tədbirdə 500 nəfərə yaxın qonağın iştirakı nəzərdə tutulur.

"İnküziv cəmiyyətlərin qurulması üçün ziddiyyətlərin uyğunlaşdırılması" mövzusunda həsr olunan VI Qlobal Bakı Forumunda Yaxın Şərq regionunda sülh və təhlükəsizlik məsələləri, Balkan regionunda mövcud geosiyasi vəziyyət, müasir dövrdə ictimai və siyasi həyatda gənclərin artan rolu mövzularında müzakirələr aparılacaq. Forumun açılış mərasimi 2018-ci il 15 mart tarixində saat 09.30-da «Fairmont Baku» hotelində baş tutacaq.

□ **E.PAŞASOY,**
"Yeni Müsavat"

Saxta "FTX polkovniki" Azərbaycana qaçmaq istədi

Dağıstanın hüquq-mühafizə orqanlarının əməkdaşları özünü "FTX polkovniki" kimi təqdim edən və hərbi xidmətə düşməkdə köməklik göstərəcəyini təklif edən dələduzu yaxalaydılar. Saxta polkovnik dağıstanlıların 300 min rubl pulunu ələ keçirə bilib.

Virtualaz.org saytı Rusiya mətbuatına istinadən xəbər verir ki, fındıqçını 2017-ci ilin sonunda sərhədçilər saxlayıblar. Onun şəxsiyyətini müəyyən edərkən məlum olub ki, bu, Kaspisk şəhər sakini 37 yaşlı Taymasovdur. Taymasov dağıstanlılara hərbi xidmətə münasib yerə düşməyə kömək etməyi təklif edib.

Bir il ərzində fındıqçıya onlarla insan müraciət edib. Saxta polkovnik onlardan təxminən 300 min rubl qoparıb. Bundan sonra Azərbaycan sərhədini keçib, gizlənməyə çalışsa da, həbs olunub.

Ona qarşı Rusiya Cinayət Məcəlləsinin 159-cu (Dələduzluq) maddəsi ilə ittiham irəli sürülüb. Məhkəmənin hökmü ilə Taymasov 2,5 il həbs cəzası alıb. Zərərçəkmiş şəxslərə dəymiş ziyan ödənilib.

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!
Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz və ya email yazmağınız kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01

"Qıraqda dayanmağın mənası yoxdur"

Elçin Şıxlı zerkalo.az saytının fəaliyyətə başlaması və planları ilə bağlı danışdı

2014

-cü ildə fəaliyyəti həmişəlik dayandırıldığı elan edilən çoxtirajlı "Zerkalo" qəzeti bu dəfə internet üzərindən fəaliyyətə başlayıb. "Zerkalo" qəzetinin təsisçisi və baş redaktoru Elçin Şıxlı "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirdi ki, sayt dünəndən (12 martdan-S.T.) fəaliyyətə başlayıb. Əyər-əskikləri olduğunu deyən müsahibimiz iş prosesində onları da yoluna qoyacaqlarını vurğuladı.

Baş redaktor dedi ki, saytın kollektivi formalaşdırılmayıb. Yeni konkret sayt müxbirləri yoxdur. Saytın ofisi isə "Ayna-Zerkalo" qəzetinin ofisində yerləşəcək: "Ofisi bir az abıra salıram. Burada bir-iki otaq sayt üçün nəzərdə tutulur. Həm ofisdən, həm də evdən işləmə rejimi ilə zerkalo.az-ın fəaliyyətini bərpa edəcəyik. Müxbir heyətimiz hələlik yoxdur. Görək nə alınır, ona əsasən hərəkət edəcəm. İnsanları yerində oynadıb, sonra da qeyri-müəyyənlik yaratmaq istəmirəm".

E.Şıxlı xatırladı ki, təxminən iki il bundan əvvəl "ayna.az" saytı fəaliyyətə başladı. Müsahibimizin sözlərinə görə, burada ancaq köşə yazıları öz əksini tapır. "Ayna.az"ı bərpa

edən baş redaktor artıq "zerkalo.az" saytının fəaliyyəti üçün də şərait yarandığı qənaətindədir. Bu arada ayna.az saytı da fəaliyyətini davam etdirir və oxucular orda ancaq köşə yazıları oxuya bilərlər: "Mətbuatda xəbərlər bir-birini təkrarlayır. Xüsusən də onlayn mediada. Biz çalışacağıq ki, xəbəri izah edək. Yeni xəbəri verib, onu şərh etməyə çalışacağıq".

Zerkalo.az-ın məşhur imzalarına görə, E.Şıxlı Rauf Mirzəqədov və Arif Əliyevin bu siyahıda olduğunu dedi. İş əsnasında isə yeni imzalarla əməkdaşlıq nəzərdə tutulub. Saytın maliyyə mənbələri ilə bağlı

"Yeni Müsavat"ın sualına cavabda isə baş redaktor bildirdi ki, ilkin mərhələdə öz imkanları ilə başlayıblar: "Görüm bunun davamlı gələcək, ya gəlməyəcək. Hələ ki başlamışıq. Təbii ki, iddiam olmasaydı, bu işə başlamazdım. Sadəcə olaraq, mediadakı vəziyyəti bilirsiniz. Xüsusən rusdilli mediada bir zəiflik var. Ona görə də bu zəifliyi doldurmaq istədik. Lap da qıraqda durmağın mənası yoxdur. Nəse etsək, edə biləcəyik. Azərbaycanın media sahəsində peşkar və keyfiyyətli jurnalistikaya, mediaya ehtiyac var".

□ **Sevinc TELMANQIZI,**
"Yeni Müsavat"

Bayıl sürüşmə zonasının sakinlərinə ayrılan pulun məbləği artırılacaq

"Bayılda evləri sürüşmə zonasında olan sakinlərə yardımın həcmi artırmaq məqsədi ilə görüş keçirilib. Çalşılır ki, tezliklə məsələ öz həllini tapsın".

"Report"un məlumatına görə, bunu Səbəyel Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Eldar Əzizov Bayıl sürüşmə zonasının sakinləri ilə görüşündə deyib.

"Məbləğin az olması ilə bağlı Nazirlər Kabinetində məsələ qaldırıldı. Məbləğin çoxaldılması ilə bağlı iş bu həftənin sonuna kimi həll olunacaq", - deyərək, E.Əzizov əlavə edib.

Xatırladaq ki, Nazirlər Kabineti Bayıl sürüşmə zonasında evi olan sakinlərin kirayə mənzillərə köçürülməsi ilə bağlı sərəncam verib. Sərəncamla 98 ailənin (ailə tərkibinə uyğun olaraq) müvəqqəti kirayə evlərdə yerləşdirilməsi üçün vəsait ayrılıb. Sakinlərin yaxın günlərdə kirayə mənzillərə köçürülməsi gözlənilir.

Şəhid qızını maşınla öldürən biznesmen oğluna prokuror cəza istədi

Şəhid qızını maşınla vurub öldürən, hadisə yerindən qaçan, 20 gündən sonra polisə təslim olan iş adamının 17 yaşlı oğlu yənidən hakim qarşısına çıxarılıb.

Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində ölümle nəticələnən yol qəzası törətməkdə ittiham olunan Rəhim Rəhimovun cinayət işi üzrə növbəti məhkəmə prosesi keçirilib.

Musavat.com-un xəbərinə görə, hakim Novruz Kərimovun sədrliyi ilə keçirilən prosesdə dövlət ittihamçısı çıxış edərək Rəhim Rəhimovun 6 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilməsini istəyib.

İttihama görə, R.Rəhimov ölümle nəticələnən qəza törətmə və hadisə yerindən qaçmaqda təqsirləndirilib. R.Rəhimov Bakı Dövlət Universitetinin tələbəsi olub. Hadisə ötən il noyabrın 8-də Səbəyel rayonu ərazisində, "Bayraq meydanı"nın yanında baş verib. R.Rəhimov "Jeep Grand Cherokee" markalı 90-FO-007 dövlət nömrə nişanlı avtomobillə yolu keçmək istəyən 1975-ci il təvəllüdü Əkbərova Könül Elton qızını vurub və piyada vəfat edib. Sürücü isə hadisə yerindən qaçıb. Cinayət Məcəlləsinin 263-1.3 (nəqliyyat vasitələrini idarə etmək hüququ olmayan şəxs tərəfindən yol hərəkəti və nəqliyyat vasitələrinin istismarı qaydalarını pozma, ehtiyatsızlıqdan zərərçəkmiş şəxsin ölümünə səbəb olduqda) və 264-cü (yol nəqliyyat hadisəsi yerindən qaçma) maddələri ilə ittiham edilən R.Rəhimov 21 gün sonra, noyabrın 29-da şübhəli şəxs qismində tutulub. Onun könüllü olaraq polisə təslim olduğu da deyilir.

3 uşaq anası olan mərhum Könül Əkbərova şəhid Elton Əkbərovun qızıdır. Həbs edilən R.Rəhimov iş adamı Akif Rəhimovun oğludur. Akif Rəhimov "Xırdalan Xəz" ATSC-nin rəhbəri, qardaşı Məmməd Rəhimov isə "Yeganə" şadlıq sarayının sahibidir.

□ **Musavat.com**

Bayramda "Yeni Müsavat" necə gün işləməyəcək?

Novruz bayramına artıq sayılı günlər qalıb. Nazirlər Kabinetinin qərarına əsasən, bu il martın 20-si, 21-i, 22-si, 23-ü, 24-ü Novruz bayramıdır. Əmək Məcəlləsinə əsasən, 24 mart şənbə, yəni həftələrarası istirahət günü iş günü hesab olunmayan bayram gününə düşdüüyü üçün 26 mart qeyri-ış günü olacaq. Beləliklə, bayramda bir həftə qeyri-ış günü olacaq.

Bes bayramda "Yeni Müsavat" qəzeti necə gün işləməyəcək? "Yeni Müsavat" Media Qrupunun baş direktoru Ələsgər Süleymanov açıqlama verib: "Məlum olduğu kimi, martın 24-ü Novruz bayramı olduğundan və istirahət gününə düşdüüyündən martın 26-sı da qeyri-ış günüdür. Bu səbəbdən bayramdan sonra iş günümüz martın 26-da olacaq ki, sabahı gündüz qəzetimizin yeni sayı dərc edilsin".

□ **Xalidə GƏRAY**
"Yeni Müsavat"

Bu gün Bakıda yağış yağacaq

Martın 14-də Bakıda və Abşeron yarımadasında havanın arabis yağıntılı olacağı, gecə yarımada bəzi yerlərində sulu qara keçəcəyi gözlənilir. Mülayim cənub-şərq küləyi əsəcək.

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Departamenti bildirir ki, havanın temperaturunun Abşeron yarımadasında gecə 0-2, gündüz 5-8, Bakıda gecə 0-2, gündüz 5-7 dərəcə isti olacağı gözlənilir.

Azərbaycanın rayonlarında havanın əsasən yağmursuz keçəcəyi, lakin bəzi şimal və şərq rayonlarında yağış, dağlıq ərazilərdə qar yağacağı gözlənilir. Ayrı-ayrı yerlərdə duman olacaq. Şərq küləyi əsəcək.

Havanın temperaturunun gecə 0-5, gündüz 8-12 dərəcə isti, dağlarda gecə 0-5 dərəcə şaxta, gündüz 4-7 dərəcə isti olacağı gözlənilir.

Tibbi-meteoroloji proqnoz əsasən, martın 14-15-də Abşeron yarımadasında rütubətli hava şəraitinin üstünlüyü bəzi meteorohəssas insanlarda narahatlıq yarada bilər.

Tanınmış iş adamı, "Xəmsə" MMC-nin sahibi Mürvət Həsənli "Yeni Müsavat"ın qonağı olaraq suallarımızı cavablandırır. Onunla Azərbaycanda sahibkarlığın mövcud durumu, siyasi-iqtisadi proseslər və digər məsələləri əhatə edən söhbətimizi təqdim edirik.

- Mürvət bəy, bəzən belə iddialar olur ki, Azərbaycanda ən hüquqsuz zümrə sahibkarlardır. Siz bir sahibkar olaraq bu iddialarla bağlı nə deyə bilərsiniz: sahibkarların durumu necədir Azərbaycanda, belə bir hüquqsuzluğu hiss edirsinizmi?

- Hər zaman kənardan görünən daha yaxşı olur. Mən öz ailəmədən misal çəkim. 1988-ci ildə Ermənistan-dan zorla deportasiya olunanda ailə büdcəmiz 300 rubl civarında olardı. Atamdan mənə 50 dollarlıq bir üzük miras qalmışdı. Amma bu gün mənə bir yerdə 450 nəfər işləyir. Mövsümi olaraq işçilərin sayı da artır. Yeni sahibkarlıq üçün əlverişli, azad mühit olmasaydı, mən sahibkar kimi necə inkişaf edərdim?! Biznesimi necə genişləndirərdim?! Buna görə də hesab edirəm ki, sahibkarları hüquqsuz adlandıranların özlərinin hüquqdan xəbəri yoxdur.

- Bəzən deyirlər ki, ölkədə bir sahibkarı sıradan çıxarmaq çox asandır: hər dəqiqə onun üstünə çöküb biznesdən kənarlaşdırmaq mümkündür? Siz nə zamansa belə təzyiqlə hiss etmisinizmi?

- Bilirsiniz, hər bir iş adamının fəaliyyəti boyu çətinlikləri ola bilər. Ola bilər ki, hansısa yerində olmayan məmur, lap ele yerində olmayan nazir iş adamına maneə yaratmağa çalışsın. Belə hallarda iş adamı qanunlara, dövlət başçısına güvənərək öz hüquqlarını müdafiə edərək maneələri aşsa bilər. Yeni qanuni yolla hüquqlarını müdafiə etmək üçün bütün vətəndaşlara, o cümlədən də sahibkarlara hər cür şərait yaradılır. Üstəlik, bu gün region dövlətləri arasında ən yüksək kriminogen sabitlik Azərbaycandır desəm, qətiyyətlə səhv etməmə. Kimse sahibkara gəlib deyə bilməz ki, sən bizə haqq verəcəksən. Amma MDB ölkələrinin ekssessivliyində, elə qonşularımız olan İranda, Türkiyədə belə hallar geniş yayılıb. Amma Azərbaycandakı sabitlik şəraitində belə qeyri-qanuni tələblərdən söhbət belə gedə bilməz.

- Mürvət bəy, bir çox hallarda sahibkarlar vergi orqanlarından şikayətlənirdilər. Elə bizə də çoxlu şikayətlər gəlirdi sahibkarlardan: vergi əməkdaşları onları sıxışdırırdılar, başqa ödənişlər istənilirdi. İndi də varmı belə narazılıq yaradan fəaliyyətlər?

"Azərbaycanda kimsə sahibkara gəlib deyə bilməz ki, bizə haqq verəcəksən"

İş adamı Mürvət Həsənli: "Qeyri-qanuni tələblər MDB ölkələrində, həmçinin İranda, Türkiyədə çox geniş yayılıb"

- Bir sahibkar olaraq vergi orqanları ilə sıx təmaslarımız həmişə olub, indi də var. İldə 300-400 min manata yaxın vergi ödəyirik. Zaman-zaman bizim də problemlərimiz yaranırdı. Lakin yeni vergilər naziri gələndən münasibətlər tamamilə dəyişib. Vergi əməkdaşları bizi qətiyyətlə narahat etmir. Biz də yeni münasibətləri nəzərə alaraq vergilərimizi vaxtılı-vaxtında ödəyirik. Bu münasibətlərin nəticəsidir ki, yanvar ayında ölkə üzrə vergi proqnozuna 110 faiz əməl olunub. Məndə olan məlumat görə, fevral ayında da təxminən eyni nəticə əldə olunub. Bu vəziyyət sahibkarları da daha məhsuldar işləməyə stimullaşdırır. Baxın, son 2 ayda qeyri-neft sektoru üzrə ixracda böyük artım qeydə alınıb.

- Bu, nəyin hesabınadır?

- Bu, əlbəttə, qeyri-neft sektorunun, xüsusilə kənd təsərrüfatının inkişafı sahəsində həyata keçirilən məqsədyönlü siyasətin nəticəsidir. Bu siyasətin nəticəsidir ki, əgər 2010-cu ildə Azərbaycan özünü kənd təsərrüfatı məhsulları ilə 50-55 faiz təmin edirdisə, indi bu göstərici 75-80 faizə çatıb. Bir neçə sahədə hətta xaricə məhsul ixrac edirik.

- Bir iş adamının ölkəsində siyasətə atılmasına münasibətiniz necədir?

- Əslində hər bir iş adamının özünün fəaliyyəti ilə bağlı siyasəti olur: onu işləyib hazırlayır, sonra da həyata keçirir. Yeni bir iş adamının öz sahəsində görməli olduğu işi hə-

"... Əgər 2010-cu ildə Azərbaycan özünü kənd təsərrüfatı məhsulları ilə 50-55 faiz təmin edirdisə, indi bu göstərici 75-80 faizə çatıb. Bir neçə sahədə hətta xaricə məhsul ixrac edirik"

dindən artıq çoxdur. Belə çox işlərin öhdəsindən gəlməyə vaxt tapmaq olmur, siyasət kimi vaxt tələb edən sahəyə necə atılmaq olar? Siyasət özü çox böyük vaxt, enerji tələb edən fəaliyyət sahəsidir. Hansı iş adamının o qədər zamanı var ki, siyasətə də ayrsın? Mən, ümumiyyətlə, iş adamının siyasətə qarışmağını qəbul etmirəm.

- Amma Bdzina İvanişvili siyasətə qarışdı və Gürcüstanda hökumət qurdu...

- İvanişvilini siyasətə gətirən qüvvələr, dövlətlər oldu. Orada tamam fərqli bir situasiya oldu. Onun və onun kimi iş adamlarının hansı resurslar hesabına biznesə gəldikləri, siyasətə qoşulduqları belli məsələlərdir.

- Amma siz də vaxtaşırı yazılarla çıxış edirsiniz. Hüquqşünas Aslan İsmayılova demək olar ki, daim qarşılıqlı yazışmalarınız olur...

- Qarşılıqlı yazışmalar yox, mənə onun ittihamlarına, böhtanlarına cavablarım olur. İnanın ki, onları yazmaq, onun dediklərinə cavab vermək mənə çox vaxtım alır. Vaxt mənə kimi iş adamları üçün çox qiymətli amildir. Onu məcburən də olsa Aslan İsmayılovun böhtanlarına cavab verməyə vaxt ayırmağa heyfim gəlir, amma dediyim kimi, mən buna məcbur olaram. Onun haqqımda yazdığı silsilə yazılara bir cavabım var: məhkəmənin qanuni qüvvəyə minmiş qərarı.

- Amma Aslan İsmayılov deyir ki, elə bir qərarı tapmırsınız və icra etməyəcək...

- Təsəvvür edin də, hüquqşünas olan, vəkillik edən bir şəxs deyir ki, məhkəmənin qanuni hökmünü tanımır, ona əməl etməyəcək. Dahi filosof Sokrata ölüm hökmü kəsilir. O, zəhəri götürüb özü içmək istəyəndə deyirlər ki, içmə. Deyir, yox, qoy hamı görsün ki, qanun qarşısında adi bir insanam.

- Aslan İsmayılov sizdən nə istəyir?

- Aslan İsmayılov yalnız mənə deyil, hər kəsdən bir şey istəyir - pul. Şantajla, böhtanla istəyinə nail olmağa çalışır.

- Bir az inandırıcı görünür...

- Baxın, o adam bu məsələlər tezə başlayanda gəldi

mənəmlə görüşməyə. Dedi ki, qarşı tərəf - Əmrə Piliç mənə bu iş üçün 200 min dollar verir. Sən o pulu ver, mən bu işə qarışmayım.

- Niyə vermədiniz?

- Niyə verməliydim ki?! Mənim Əmrə Piliçlə münasibətim məhkəmə qaydasında həll olunurdusa, işə hüquqi müstəvidə baxılırdısa, mən niyə ona pul verməliydim? Bu adam Milli Məclisin yansı ilə düşməndir, müxalifət partiyaları ilə vuruşur, ictimai-siyasi nüfuzu olan hər kəsə vuruşur. Azərbaycanda minə yaxın vəkil var. O minə yaxın vəkilin arasında ilk onluqda olan vəkillərin heç birinin Aslan İsmayılov kimi imkanları yoxdur. Dənizin sahilində villası, 3-4 maşını, başqa-başqa işləri. Bu adam əldə etdiklərinin vergisini ödəyibmi? Mən iş adamı olaraq qazandığım hər manatın vergisini verirəm. Bu adam ödəyibmi vergi? Əlbəttə, xeyr. Onunla-bununla dava edib ortada pul qazanmağa çalışır. Bu yaxınlarda Azər Həsərlə dalaşdı, Elçin Mirzəbəyli ilə, Siyavuş Novruzovla dalaşdı.

- O, dediyiniz adamlardan pul istəyəsi deyil yəqin ki. Bəs onlarla niyə münasibətləşməyə gedir?

- Elə adamlarla dalaşmaq digərələrinin gözünü qorxutmağa çalışır. İlk görüşümüzdə mənə də psixoloji təsir etmə-

mək olar ki, 50 nəfərlik trol qrupudur şərh yazanlar, onu tərifləyənlər. Bütün statuslarına eyni adamlar şərh yazır. Niyə fərqlənir onlar?

- Heç onunla görüşüb məsələni müzakirə etmək, ictimaiyyət qarşısında bir debata çıxmaq istəmirsiniz?

- Mən debata çıxıb onunla nədən danışım? Hansı sahəni bilir ki, ondan danışım? Bir vaxtlar çıxıb REAL-çılarla iqtisadiyyatdan debat aparırdı. Adamın gülməyi gəlirdi dediklərinə qulaq asdıqca, iqtisadiyyatdan adi bir səviyyədə belə məlumatı yoxdur, populist fikirlər irəliləyir. Mən onunla münasibətləri hüquqi müstəvidə, məhkəmə yolu ilə həll edirəm. Məhkəmə yolu ilə sübut etməmişəm ki, haqqımda danışdıqları yalan və böhtandır. Bu böhtana görə sizin qəzet vasitəsilə mənə üzr istəməlidir. O deyir, üzr istəməyəcək. Mən onun yaydığı videomüraciətə baxdım, inanırsınız, hesab elədim ki, artıq mənə üzr istəyib.

- Mürvət bəy, qarşıdan prezident seçkisi gəlir. Bu proseslə maraqlanırsınız? Kimə səs verəcəksiniz?

- İstənilən iş adamı ölkədəki siyasi proseslərlə maraqlanır. Maraqlanırsanız, o, iş adamı deyil. Çünki ölkədəki iqtisadi mühiti yaradan siyasi rejimlərdir. İqtisadiyyatın bir çox sahələri var ki, tam siyasiləşib: neft, silah satışı və sair. Azərbaycanın indiki prezidenti 2003-cü ildən ölkəyə rəhbərlik edir. Bu 15 ildə mən haradan-hara gələ bilməmişəm? Bu müddətdə iki dəfə dünyada böhran baş verib: 2008-2009, bir də 2015-ci ildən bəri olan. 2008-2009-cu il böhranı Azərbaycandan demək olar ki, yan ötdü. 2015-ci ildən başlanan böhran isə çox cüzi təsir etdi. Azərbaycan iqtisadiyyatı çox cüzi itki ilə böhrandan çıxdı. Amma əvəzində iqtisadiyyatda böyük islahatlar başlandı. Deyərdim ki, devalvasiyalar ixracı stimullaşdırdı, idxalı məhdudlaşdır-

"Mən, ümumiyyətlə, iş adamının siyasətə qarışmağını qəbul etmirəm"

- Bəli, konkret olaraq mənim maşınımda mənə 200 min dollar istədi. Bu adam gündəmdə qalmaq üçün harada balaca narazılıq olursa, dərhal reaksiya verir, müzakirə açır. Özünü sosial bazası olan adam kimi göstərməyə çalışır.

- Amma onun böyük izləyici sayı olan səhifəsi var həqiqətən. Statuslarını ləkə edən, yayanlar, şərh yazanlar çox olur...

- Onun səhifəsini like edənlər özünün yaratdığı trollardır. Mənim fikrimcə, küçə adamının arxasınca gedənlərin özləri də küçə adamlarıdır. Onun statuslarına baxın - de-

- Bəli, konkret olaraq mənim maşınımda mənə 200 min dollar istədi. Bu adam gündəmdə qalmaq üçün harada balaca narazılıq olursa, dərhal reaksiya verir, müzakirə açır. Özünü sosial bazası olan adam kimi göstərməyə çalışır.

- Amma onun böyük izləyici sayı olan səhifəsi var həqiqətən. Statuslarını ləkə edən, yayanlar, şərh yazanlar çox olur...

- Onun səhifəsini like edənlər özünün yaratdığı trollardır. Mənim fikrimcə, küçə adamının arxasınca gedənlərin özləri də küçə adamlarıdır. Onun statuslarına baxın - de-

2015-ci ilin oktyabr ayının 17-də vəzifədən çıxarılan, "MTN işi" üzrə ötən il istintaqa çağırılan milli təhlükəsizlik naziri Eldar Mahmudovla bağlı müəmma davam edir. Onun ətrafında çoxsaylı həbslər olub, komanda üzvlərinə az qala Cinayət Məcəlləsinin bütün bölümlərinə aid müxtəlif maddələrlə ittiham verib məhkəmə qarşısına çıxarıblar. Ən son həbs edilən sabiq nazirin köməkçisi işləmiş əmisi oğlu Vüqar Mahmudov oldu. Ona qədər istintaqçılarla Eldar Mahmudovun komandasının 20-dən çox yüksək çinli zabiti üz-üzə qalmışdı.

Ən müxtəlif vəzifə cinayətləri ilə bağlı ittiham edilən həmin MTN-çilərin bir çoxu haqda artıq məhkəmələrin hökmləri də var. 2014-cü ildən köməkçisi işləmiş Vüqar Mahmudov həbs ediləndən sonra ona qarşı da Cinayət Məcəlləsinin 308.2-ci (vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə; ağır nəticələrə səbəb olduqda), 313-cü (vəzifə saxtakarlığı), 179-cu (mənimləmə) və 182-ci (hədə-qorxu ilə tələb etmə) maddələri ilə ittiham irəli sürüldü. Ötən ilin sonlarına təsadüf edən həbsdən sonra belə xəbərlər dolaşırdı ki, tezliklə sabiq naziri də həbs edəcəklər. Hərçənd ki, bu qəbildən olan xəbərlərə artıq inanmalar çox azdır...

Ləğv edilmiş MTN-də 2015-ci ildə gerçəkləşdirilən əməliyyatdan Eldar Mahmudov əli qandalsız çıxa bilib. Onun komanda üzvlərinin həbsindən sonra istintaqın, məh-

kəmənin aparılması qaydaları haqda təfərrüatlar meydana çıxdıqca beyinlərə belə təəs-sürat hakim kəsilib ki, sabiq nazir toxunulmazdır. Hazırda isə bu düşüncənin möhkəmlənməsinə rəvac verən məlumat da ortalıqdadır. Eldar Mahmudov söhbət mövzusu olan da tez-tez "bütün dünyada xüsusi xidmət orqanlarının rəhbərlərini həbs etmirlər" fikri eşidilməkdədir. Yəni bütün dünyada həbs etmirlərsə, Azərbaycanda da etməyəcəklər. Amma Azərbaycanda milli təhlükəsizlik nazirinin həbsdə olması təcrübəsi var. 1993-cü il iyul ayının 3-də Nəriman İmranov milli təhlükəsizlik naziri vəzifəsinə təyin edilib. 1994-cü ilin may ayının 15-də ona general-mayor rütbəsi verilib. 1994-cü il oktyabr ayının 15-də N.İmranov bir qrup şəxsin

Eldar Mahmudovun həbs edilməməsinin

bilinməyən səbəbləri...

Sülhəddin Əkbər: "Sabiq MTN şefinin azadlıqda qalması cəmiyyətdə və beynəlxalq aləmdə çox ciddi suallar doğurur"

MTN-in təcridxanasından qaçırılmasının təşkilində iştirakda, vətənə xəyanətdə təqsirləndirilərək həbs olunub və ömürlük azadlıqdan məhrum edilib. Daha sonra isə əfv fərmanı ilə azadlığa buraxılıb.

Bu baxımdan Eldar Mahmudova münasibətdə fərqli münasibət göstərilməsi suallar doğurur...

Məsələ Eldar Mahmudovun şəxsinə bağlıdır, yoxsa həqiqətən də təhlükəsizlik şeflərinin həbs edilməməsi barədə formalaşan qənaətlər doğrudur?

Azərbaycanın milli təhlükəsizlik nazirinin sabiq birinci müavini Sülhəddin Əkbər deyir ki, müxtəlif dövlətlərin təhlükəsizlik xidmətlərinin rəhbəri olmuş şəxslərlə digər vətəndaşlar arasında elə də fərq yoxdur: "Hər bir dövlətdə təhlükəsizlik orqanı rəhbəri kres-

losunda əyləşmiş vəzifə sahibi ilə sırası vətəndaş qanun qarşısında bərabərdirlər. Təhlükəsizlik orqanlarının rəhbərlərinin həbs edilməməsi ilə bağlı deyənlərin ciddi əsasları yoxdur. Amma belə orqanların rəhbəri olmuş şəxslər bir qayda olaraq siyasi hakimiyyətə çox yaxın, etibarlı adamlar olurlar. Eyni zamanda dövlət üçün çox məlumatlı adamlar olurlar. Vəzifələrinin verdiyi imkanlardan dolayı qiymətli informasiya daşıyıcılarına çevrilirlər. O adamların özləri də həddən artıq diqqətli və ehtiyatlı olurlar. Bu səbəbdən də belə bir postda olmuş şəxslərin həbsinə çox az rast gəlinir. Amma bu o demək deyil ki, bu adamların hüquqi cəhətdən bir immuniteti var, həbs edilə bilməzlər. Onlar da qanun qarşısında adi vətəndaşdırlar".

Sülhəddin Əkbər deyir ki,

sabiq MTN şefinin azadlıqda qalması cəmiyyətdə və beynəlxalq aləmdə çox ciddi suallar doğurur: "Hamıya bəllidir ki, Milli Təhlükəsizlik Nazirliyi hərbi təşkilat olub. Orada bütün hərəkətlər, fəaliyyətlər, informasiya axınının təmini, sistemləşdirilməsi, analizi, qiymətləndirilməsi, daxil olan çoxsaylı məlumatların işlənərək informasiya halına gətirilməsi, müvafiq təkliflərin hazırlanması bütünlüklə sistem halında hərbi əmrlərlə, hərbi nizam-intizam içində yerinə yetirilib. Ona görə də hər hansı bir işin MTN daxilində gizli şəkildə gerçəkləşməsi uzun müddət davam edə bilməzdi. Orada böyük miqyaslı cinayətlər baş versin və bundan hərbi təşkilat şefinin məlumatı olmasın, bu, qeyri-mümkündür. Bu gün müşahidə edilən prosesin başqa səbəbləri var və prosesin nə ilə

nəticələncəyi də bilinmir. Həbs edə də bilərlər".

Yada sallaq ki, ötən ilin noyabrında Vüqar Mahmudovun gözlənilmədən həbs olundu. Bunun ardınca isə sabiq naziri ilk dəfə olaraq istintaqa çağırıldı. Bu əlbəttə ki, səbəbsiz deyildi. Bilinirdi ki, Eldar Mahmudovun əmisi oğlunun ciddi ittihamlarla həbsə alınması və özünün istintaqa çağırılması sıradan qərar deyil. 11 il ölkənin ən strateji postlarından hesab olunan MTN-də rəhbər olub və onunla bağlı hətta işdən çıxarıldıqdan sonra da hər hansı bir qərar yenə hakimiyyətin ən üst qatından verilməlidir. Belə bir qərar verilməmişdi, E.Mahmudovun indiyədək həbs edilməməsinin də ciddi səbəbləri olmalıdır. Bu haqda indiyə qədər bir neçə versiya səslənib. Əsas versiya kimi sabiq nazirin Beynəlxalq Bankda rəhbər işləmiş Cahangir Hacıyevlə birgə ölkədən çıxardıqları külli miqdarda vəsaiti qaytarmağa söz verməsi qeyd edilir. Digər bir versiya isə E.Mahmudovun əlində ola biləcək kompromat materialla bağlıdır. Sabiq nazir özünü həbsdən sığortalamaq üçün bu materialları ölkədən çıxara bilib. Bu versiyalardan hansının həqiqətə yaxın olub-olmadığını demək çətinidir. Ola bilsin, medianın izinə düşmə bilmədiyi daha real səbəblər olsun.

□ E.HÜSEYNOV, "Yeni Müsavat"

Hansı siyasi məhbuslar azadlığa çıxacaq?

Ölkə başçısının prezident seçkisi öncəsi, əsasən də Novruz bayramı ərəfəsində əfv sərəncamının imzalanması ilə bağlı ümidlər böyükdür. Bu prosesin may ayında - yəni Cümhuriyyətin 100 illiyi ərəfəsinə baş tutacağını deyənlər də var. Əfvlə bağlı ən çox müzakirə olunan fikir isə ondan ibarətdir ki, ölkəmizdə 2018-ci ildə siyasi məhbus probleminin tamamilən aradan qaldırılacağı və 2019-cu ilə siyasi məhbuslarsız gediləcək. Bununla bağlı İnsan Haqları üzrə Birgə İşçi Qrupunun üzvü Novella Cəfəroğlu da çox pozitiv açıqlamalar verib. O, "Yeni Müsavat"a danışıq zamanı Əli İnsanovun da, İlqar Məmmədovun da azadlığa buraxılacağını deyib: "Biz istəyirik ki, 2019-cu ilə siyasi məhbuslarsız gedək. Buna çox ümid edirik. Əli İnsanovun da əfvə düşmə şansları var".

Bəs görəsən, digər hüquq müdafiəçiləri və Əfv Komissiyası üzvləri adıçəkilən şəxslərin azadlığa çıxması ilə bağlı nə düşünürlər?

"Yeni Müsavat"ın sualını cavablandıran İnsan Haqları üzrə Birgə İşçi Qrupunun üzvü, hüquq müdafiəçisi Mirvari Qəhrəmanlı ümidlərinin böyük olduğunu, lakin konkret adlar səsləndirməyin mümkün olmadığını bildirdi: "Novella xanım, bu adları xoş məqsədlə çəkir ki, insanlarda narahatlıq olmasın. Siyahı artıq çoxdan verilib. O adamların adlarını yazmışıq ki, onlar heç zaman

əfv ərəzəsi yazmayıblar və yazmayıb da qəbul etmirlər. Bunun üzündə edirlər, ya səhv edirlər, öz işləridir. Biz onların adını siyahıya salıb göndərmişik, hamısının orada adı var. Amma adın yazılması hələ o demək deyil ki, onlar əfv olunacaq. Novella xanım ümid edir, kaş ki elə də olsun. O, hər zaman pozitiv çıxış edir. Biz Əli İnsanovun da, İlqar Məmmədovun da azadlığa çıxması üçün müraciət etmişik. Heç onlardan soruşmamışıq da ki, yazaq yoxsa yox. Çünki onların adından yazmırıq ərəzəni, öz adımızdan yazmışıq. Biz istəyirik ki, onlar

azadlığa çıxsınlar. Ancaq bu prezidentin səlahiyyətində olan məsələdir. Bir də prezidentə bu siyahını təqdim edən şəxsin həmin adamlar haqqında nə cür təqdimat etməsindən asılıdır. Yəqin ki, siyasi məhbuslarla bağlı prezidentə bizim siyahımızı təqdim edən insandan da asılıdır. O, bu məsələdə nə qədər soyuqqanlı, nə qədər humanist olsa, adıçəkilən şəxslərin azadlığa çıxması bir

o qədər real olar. Biz çox arzu edərdik ki, bu məsələ tamamilə həll olunsun. Çünki ölkə xaricində siyasi məhbus məsələsinə görə ölkəmiz çox tənqid olunur. Siyasi məhbus məsələsinin həlli bu gün həm QHT sektorunun, həm də ictimaiyyətin arzusudur. Qarşıdan prezident seçkisi gəlir. Əhəliyə bir idam olmalıdır ki, kimə səs versinlər".

Əfv Komissiyasının üzvü,

"525-ci qəzet" in baş redaktoru Rəşad Məcid də komissiyanın bu istiqamətdə mütəmadi çalışdığını vurğuladı: "Cəmiyyətdə bu məsələ ətrafında müzakirə gedir, yuxarı səviyyədə də deyilib. Parlamentin spikeri də deyib ki, əfv gözlənilir. Əfv Komissiyası da mütəmadi çalışır, saysız müraciətlər var. Xeyli iclaslar keçirmişik və yenə də davam edir. Amma müraciətlər çox olduğu üçün hesab edirəm ki, proses may ayına qədər çəkəcək. İctimaiyyətdə də gözlənilirdi ki, may ayında böyük əfv ola bilər, xeyli sayda insan azadlığa çıxa bilər. Novella xanımın dediklərinə gəlincə, İşçi Qrup tərəfindən siyahı hazırlanaraq cənab prezidentə təqdim olunur. Son əfv üçün müraciət edənlər, eyni zamanda İşçi Qrupun siyahısı nəzərə alınacaq, nəticədə geniş tərkibli, xeyli insanı sevindirəcək bir əfv fərmanı imzalanacaq".

Siyasi məhbus məsələsinin 2019-cu ilə kimi tam həllini tapacağı ilə bağlı informasiyalara da münasibət bildiren R. Məcid bu cür müraciətlərin İşçi Qrup tərəfindən edildiyini vurğuladı: "Əfv Komissiyası olaraq biz edilən müraciətlərlə bağlı müzakirələr aparırıq. Digər məsələlər İşçi Qrupu tərə-

findən müzakirə olunur və birbaşa prezidentə müraciət olunur. Kim Əfv Komissiyasına müraciət edərsə, biz yalnız onunla bağlı fikir bildirə bilərik. Komissiyada çox demokratik qaydada müzakirələr gedir. Yəqin ki, çox geniş bir əfv olacaq".

Əfvlə bağlı Əfv Komissiyasının üzvü Əliməmməd Nuriyev də AzNews.az-a açıqlamasında maraqlı fikirlər səsləndirib. O qeyd edib ki, Novruz bayramında əfv sərəncamının verilməsi gözlənilir: "Komissiyaya ünvanlanan müraciətlərin araşdırılması hələ başa çatmayıb. Əfv sərəncamı prezidentə məxsusdur. O siyahıya kimlərin düşəcəyini də dövlət başçısı özü müəyyənləşdirir. Mən inanmıram ki, kimə bir-mənəli olaraq sabiq səhiyyə naziri Əli İnsanovla "REAL" hərəkatının sədri İlqar Məmmədovun adlarının əfv sərəncamında olacağını desin".

Əliməmməd Nuriyev qeyd edib ki, hüquq müdafiəçiləri müxtəlif şəxslərin əfv olunması üçün komissiyaya vəsatətlər ünvanlayırlar: "Gözlənilən əfv siyahısında kimlərin adının olub-olmaması heç kimə məlum deyil. Kimlərsə, sadəcə, həmin şəxslərin əfv olunması üçün vəsatət qaldırıldığını deyə bilərlər. Siyahıda kimlərin yer alacağını əvvəlcədən deyə bilmərik. Çünki bu, bizim səlahiyyətimizdə olan məsələ deyil".

□ Nərgiz LİFTİYEVA, "Yeni Müsavat"

Prezident seçkiləri ilə əlaqədar seçicilərlə görüş üçün müəyyən edilmiş açıq və qapalı yerlərin siyahısı açıqlanıb. "Sərbəst toplaşmaq azadlığı haqqında" Qanuna müvafiq olaraq respublikanın şəhər və rayon mərkəzlərində müəyyən edilmiş açıq və qapalı yerlər barədə məlumat yayılıb. Siyahı 76 rayon və şəhər üzrə müəyyən edilmiş yerləri əhatə edir.

Bakı şəhərinin rayonları üzrə siyahını təqdim edirik.

Bineqədi rayonu-Xocəsən qəsəbəsi stadionu, 9-cu mkr.Adil Məmmədov küçəsi 57 sayılı binanın qarşısındakı mərasim evi.

Xətai rayonu-Ziğ yoluna Nargilə dairəsinin yanındakı meydan, H.Z.Tağıyev adına toxuculuq-tikiş kombinatının klubu.

Xəzər rayonu-Şüvəlan qəsəbəsi Lev Starçuk küçəsi 14-də yerləşən "AZAL-Arena" stadionu, Şüvəlan qəsəbəsi Lev Starçuk küçəsi 13-də yerləşən mədəniyyət evi.

Qaradağ rayonu-Lökbatan qəsəbəsi 28 may küçəsində yerləşən "Neftçi" İdman Klubu Birliyinin Qaradağ təlim-idman bazasının stadionu, Lökbatan qəsəbəsi S.Orucov küçəsi 23-də yerləşən Ə.Əmirov adına Mədəniyyət Sarayı.

Nərimanov rayonu-Koroğlu Rəhimov və Fətəli Xan Xoyski küçələrinin kəsişməsində yerləşən parkın girişindəki meydan. Həsənoğlu küçəsi 2-də yerləşən mərasim evi.

Nizami rayonu-8 km.yaşayış sahəsi B.Nuriyev küçəsi 69-da yerləşən idman meydançası, Keşlə qəsəbəsi Sabir küçəsi 1 ünvanda yerləşən mərasim evi.

Nəsimi rayonu-1-ci mkr. A.Məhərrəmov küçəsi 27A ünvanında yerləşən parkın yaxınlığındakı meydan, D.Əliyeva küçəsi 230-da yerləşən "Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC-nin akt zalı.

Sabunçu rayonu-Sabunçu qəsəbəsi İsmət Qayıbov adına stadion, Maştağa qəsəbəsi Hacıağa Abbasov adına Mədəniyyət Evi.

Səbəyel rayonu-20-ci yaşayış sahəsi Aviasiya və Avtomobil Nəqliyyatı üzrə Bakı Peşə Təhsil Mərkəzinin meydançası, Badamdar qəsəbəsi Neftçilər döngəsi 2-də yerləşən mərasim evi.

Suraxanı rayonu-Hövsən qəsəbə Mədəniyyət Sarayının qarşısı, Qaraxuxur qəsəbəsi Qurban Abbasov adına Mədəniyyət Sarayı.

Yasamal rayonu-Mirəli Seyidov küçəsi 3155-ci məhəllədə yerləşən İdman Sağlamlıq Kompleksinin stadionu, A.M.Şərifzadə küçəsi 108, 110, 112, 114 və 116 sayılı yaşayış binalarının həyatında yerləşən mərasim evi.

Pirallahı rayonu-Pirallahı qəsəbəsi S.Vurğun küçəsi 56a sayılı binanın qarşısındakı meydan, Pirallahı qəsəbə İdman Kompleksi.

Seçkilərlə bağlı təbliğat-təşviqat kampaniyası isə martın 19-dan başlayacaq və aprelin 10-da saat 8-də yekunlaşacaq. MSK indiyədək 7 nəfərin prezidentliyə namizədliyini qeydə alıb: Yeni Azərbaycan Partiya-

Namizədlərə mitinq

və seçicilərlə görüş

üçün yerlər ayrıldı

Qeydə alınmağı gözləyən namizədlərdən yeni açıqlamalar

sından dövlət başçısı İlham Əliyev, Sosial Demokrat Partiyasından deputat Araz Əlizadə, Bütöv Azərbaycan Xalq Cəbhəsi Partiyasından deputat Qüdrət Həsənoğlu, müstəqil namizəd, deputat Zahid Oruc, Milli Dirçəliş Hərəkatı Partiyasından deputat Fərəc Quliyev, Müasir Müsavat Partiyasından Hafiz Hacıyev, "Cəbhəçilərin təşəbbüs qrupu"ndan Razi Nurullayev. Onların 40 mindən az olmayan seçici imzası toplanması əsas götürülüb.

3 nəfərin isə sənədləri MSK-ya bir neçə gündür təqdim olunub. MSK-nın mətbuat xidmətinin rəhbəri Şahin Əsədli bildirib ki, həmin şəxslərin sənədlərinə martın 19-dək baxılacaq və qərar veriləcək.

Bəs həmin iddiaçılara seçki kampaniyasının indiyədək mərhələsində yerlərdə inzibati strukturlar tərəfindən hansısa maneələr yaradılıb?

ADP-nin namizədi Sərdar Cəlaloğlu bildirdi ki, yerli icra hakimiyyəti orqanları və polisəndən seçki kampaniyasının imzatoqlama mərhələsində hər hansı maneələrlə rastlaşmayıblar: "Rastlaşdığımız problem seçicilərin aktiv olmaması, müxalifət namizədine imza verməkdən qorxmaları idi. Bir çox insanlar həddən artıq qorxurlar, hər 10 nəfərdən ən azı biri bu vəziyyətdəydi. İmza verməkdən qorxdığını açıq deyirdi. Əgər bu vəziyyət olmasaydı, imzaları çox qısa müddət ərzində başa çatdırıla bilərdi. Bir çox seçicilər isə ümumiyyətlə, seçki ilə maraqlanmırlar. Bu cür problemlərlə üzləşdik. Amma inzibati strukturlar tərəfindən heç bir problem yaranmadı".

Müstəqil namizəd Tural Abbaslı bildirdi ki, seçkilərdə əsasən də imzatoqlama kampaniyasında hakimiyyət tərəfindən hansısa xüsusi maneələrlə rastlaşmayıblar: "Bəzi regionlarda yerli icra orqanlarının nümayəndələri imzatoqlayanlarımıza qarşı bəzi təzyiqlər etdilər. Hətta bir rayonda polis işçisi 1 ədəd dolu imza vərəqəmizi cırdı. Ancaq bu hallar kütləvi hal almadı. Ən azından bizə çatan məlumatlar belə idi. Bakıda da həmçinin polis müdaxiləsi ilə üzləşmədik. Ümid etmək istərdim ki, hakimiyyət ən azından bundan sonrakı mərhələyə də müdaxilə etməyəcək. Hələlik bizim müşahidələr qeyd etdiyim kimidir. Gələcəkdə, yəni əgər qeydə alınsaq, növbəti mərhələlərdə necə olacağı barədə nəse deyə bilmərəm".

VİP-in namizədi Əli Əliyevin seçki qərargahının rəhbəri Ramil Hüseynov da bildirdi ki, hələ ki prezident seçkiləri ilə əlaqədar hər hansı maneə ilə üzləşməyiblər: "Artıq imzatoqlama

kampaniyası başa çatıb və partiyanın namizədinin qeydə alınması üçün sənədlər Mərkəzi Seçki Komissiyasına təqdim edilib. İmzatoqlama zamanı biz heç bir problemlə rastlaşmamışıq. İmza toplayan nümayəndələrimiz hökumətin heç bir nümayəndəsinin hər hansı bir təzyiqi və ya digər maneə ilə qarşılaşmayıb. Bu müddət ərzində Mərkəzi Seçki Komissiyasına etdiyimiz müraciətlərə müsbət cavab almışıq, aramızda heç bir anlaşmazlıq olmayıb".

Bu arada dünən ATƏT-in Parlament Assambleyasının seçki ilə bağlı qısamüddətli müşahidə missiyasının koordinatoru Nilza Sena (Portuqaliya) Azərbaycana gəlib. N.Sena qarşısındakı prezident seçkisində ATƏT-in xüsusi koordinatoru kimi xidmət edəcəyindən qürur duyduğunu və bu səfəri faydalı hesab etdiyini deyib: "Azərbaycan və ATƏT-ə öz töhfəmi verəcəyimə görə şadam".

□ **Etibar SEYİDAĞA, "Yeni Müsavat"**

"Nə var, nə var, demişəm ki, sənın ananı..."

Samir SARI

Həmkəndlilərimin bir pis xasiyyəti vardı - söyüş söyməyə təzə başlayan ağzıptərov adamları tez-tez döyürdülər. Bir də gördüm ki, ictimai yerdə, daha çox da toyda-filanda ağzının qatığını dağıdandan birini təpiyin altına saldılar.

Deyim ki, prosesin gedişində döyülən söyüşçül adamin da söyülməmiş yeri qalmırdı. Yəni adam həm döyülürdü, həm də söyülürdü.

İntehası, bu məsələdə mərhələlər vardı. Söyüşçül adam əqidəsinə sadıq qalsaydı, yəni o qədər döyüləndən sonra söyüş söyməyi tərgitməseydi, israrla söyməyə davam etseydi, daha ona qoşulan olmurdu. Artıq heç kim onunla qabaq-qənşər durub söyüşməyə, onu təpiyin altına salmağa qalxmazdı. Bilirdilər ki, xeyri yoxdur. Elə adamlar mübahisə zamanı adətən deyirdilər ki, "get, ... xatasını mənəndən aralı elə". Ya da kimsə söyüşçül şəxslə davadan yayınan adama deyəndə ki, ona niyə cavab vermədin, cavabı belə olardı: "P... yeyən iti öldürməzlər, qoy rədd olsun".

Ən pisi o idi ki, həmişə söyüşlə danışan, bir çırtma dəyəndə ölü-diri, arvad-uşaq, əbu-əcdad söyüşü edənlərin bir ayağı milis şöbəsinəydi, qulaqlarının dibinə dəyən bir şilləyə görə adamin dərisini soydururdular, qapı-bacasında mal-heyvan qalmırdı, hamısını satıb milisə verirdi ki, bir qotur gedəyə bir şillə vurduğuna görə gedib türmədə yatmasın. Təzə 06-sını satıb milisə verən olmuşdu - bir yumruğa görə tutulmamaq üçün.

Bir dəfə isə bizim kənddə, oxumuş adamların sözü olmasın, tragikomik hadisə olmuşdu. Yaşı 40 civarında olan həmkəndlimiz atının belində örüşə gedərkən görür ki, kəndin qırağındakı kövşəndə quzu otaran iki yeniyetmə tutaşır. Yaxınlaşıb baxır ki, dalaşanlardan biri onun dost-doğma bacısıoğlu, o biri də qonşunun gədəsidir. Adam atının başını çəkib, dalaşanların üstünə qışqırır, deyir, körpəuşağı niyə dalaşırsınız. Bir-iki şillə-təpik artıq yemiş qonşu oğlu döyəninin dayısına şikayət edir: "A. dayı, görürsənmi, bajınoğlu mənı döyür, nə var, nə var, demişəm ki, sənın ananı..."

Dayı əlindəki gədənin belinə bir şallaq çəkib deyir, qırışmal, bajınoğlunun anasına söydüyün bəs deyil, hələ üzümə qarşı bajımı da söyürsən.

Hər dəfə ictimai-siyasi arenada, media sektorunda başlayan söyüşmə zamanı yadıma o kəndçimizin sözləri düşür.

Martın 8-də "cənnət anaların ayağı altındadır", "bütün ana-bacılarımızın bayramı mübarək" məzmunlu təbriklər sosial şəbəkə lentində dal-dala söykənmişdi, üstündən 4 gün keçməmiş həmin lentdə "ana-bacı söyüşləri" sıralanıb.

Deyilənə görə, dünyanın ən söyüşçül xalqı ispanlardır. Bir başqası rusları, başqa birisi də Anadolu türklərini çox söyüşçül bilir. Sonuncu qardaşların senzurasız filmlərinə baxmaq olmur - evvəldən sonadək söyüş söyürlər.

Ancaq son illərdə yavaş-yavaş əmin olmaqdayam ki, biz bu sahədə heç kəsdən geri qalmırıq, bəlkə də artıq hamını ötüb keçmişik. Bir də görürsən, üzübüzdə 3 adam yanında ən adi sözə görə üzr istəyən biri ağıza alınmayacaq söyüşlərlə dolu status yazır, 4-5 min adamlı paylaşır.

O gün bir ağsaqqal hərəkatçı isə hansısa deputatın çıxışından narazı qalmışdı, adamin çıxışının mətnini paylaşmış yazmışdı ki, söyüş yazmaq mənim səviyyəmə düz gəlmir, amma siz "yalançının" ifadəsindən sonrakı "üç nöqtə"lərin yerinə istədiyiniz söyüşü yaza bilərsiniz.

Belə şeylər çox olur, tez-tez kimsə "mən söymürəm, siz söyün" çağırışı edir, əsəbi insanlar da müsbət reaksiya verərək, çağırışa qoşulur, söyüb ürəklərini boşaldırlar.

("Söyərək sakitləşmək" hərəkatının xəstəlik olduğunu, laloçezia adlandırıldığını evvəlki yazılarımda yazmışam, təkrar etməyə ehtiyac yoxdur).

Müstəqilliyin ilk illərində belə deyildi, adamlar xeyli mərifətli idi. Məsələn, parlamentdə çıxan qovğalarda birini söyməyə hazırlaşan partokrat deputat mütləq sözüünə belə başlayırdı: "Mənim filankəs bəyə hörmətim var, ammaE" Ardınca söyürdü. Düzdür, söhbət ana-bacı müstəvisinə düşmürdü, ancaq aydın olurdu ki, "hörmət yiyəsi" olan deputat nəcəbin, əclafın biridir.

Belə yüksək səviyyəli, kübar adamlar var idi. İndi elə deyil, adamin daxili poçtuna, votsapına, yazdığı statusun, şərhin altına söyüş yazırlar.

Bu tendensiya kiminsə ağız (üzü, qulağı, qarnı, onurğasının qurtaran yeri) cırlına, belinə şallaq dəyəndə qədər belə davam edəcək. Çalışın zərərçəkən olmayın...

Dövlət katibi Tillerson Trampla dalaşib işdən çıxdı

ABŞ dövlət katibi Reks Tillerson prezident Donald Trampa uzun müddətdir davam edən ciddi fikir ayrılıqlarına görə istefa verib, yaxud işdən çıxarılıb.

Virtualaz.org xəbər verir ki, bu məlumat yüksək vəzifəli amerikalı diplomata istinadən əvvəlcə "The Washington Post" qəzetində yayılıb. Çox keçmədən prezident Tramp özünün twitter-bloqunda Tillersonun vəzifədən uzaqlaşdırıldığını təsdiqləyib. Tramp xidmətə görə Tillersonu təşəkkür edib və onun yerinə Mərkəzi Kəşfiyyat İdarəsinin direktoru Mayk Pompeo'nun təyin ediləcəyini bildirdi. "Pompeo bu vəzifədə fantastik iş görəcək" - o bildirdi.

"Exxon" şirkətinin keçmiş icraçı direktoru olan Reks Tillerson dövlət katibi vəzifəsində cəmi bir il işlədi və bu vəzifəyə təyin olunandan sonra çox keçmədən onunla Tramp arasında xarici siyasətin mühüm məsələləri üzrə tez-tez fikir ayrılıqları yaranmış barədə xəbərlər yayılırdı. Hətta bir dəfə Tillersonun Ağ Evdəki müşavirədən sonra yüksək vəzifəli administrasiya üzvlərinin yanında Trampı söydüyü də məlum olmuşdu.

"Dünya İstiqlal savaşında olduğu kimi indi də Türkiyənin və türklərin qarşısındadır"

Musavat.com "Türkiyənin Səsi" radiosuna istinadla xəbər verir ki, bu sözlər Türk Dünyası Parlamentlər Birliyi başqanı Nail Çələbiyə aiddir.

N.Çələbi türk dünyası qəzetçiləri ilə görüşündə Türkiyənin terror və terrora dəstək verən ölkələrə qarşı təkbaşına mücadilə verdiyini diqqətə çatdıraraq, bir "xaç yürüşü" ilə qarşı-qarşıya olduğunu ifadə edib.

Türkiyənin Afrində həyata keçirdiyi "Zeytun budağı" hərəkatında sonuna qədər haqlı olmasını vurğulayan Çələbi, Türkiyəni təkləmək cəhdlərinin olduğunu qeyd edib.

Çələbi "Artıq Avropa Birliyinin bənzəri olan Türk Birliyinin qurulması şərtidir. Türk Birliyi olsaydı, Türkiyə bu qədər yalnız olmaz, arxamızda bir gücümüz olardı", - deyərək qeyd edib.

Hər zaman dövlətin və ölkənin birlik, bərabərliyi üçün çaba göstərdiyini anladan Çələbi deyib: "İndi Türk Birliyi zamanıdır. Biz də bunun üçün bütün gücümüzü çalışacağıq".

Türk dünyasının birlik və bərabərliyi üçün vətəndaş cəmiyyəti institutlarının son dərəcə önəmli rolu olduğunu bildiren Çələbi söyləyib: "Türk dünyası millət vəkili, qəzetçiləri, iş adamları, xalqı və vətəndaş cəmiyyəti institutları əl-ələ verərək, Türk dünyasının birliyi üçün çalışacağıq".

Çələbi bu fəaliyyət çərçivəsində Türk dünyası qəzetçilərindən dəstək istəyib: "Həməni diqqətə çatdırım ki, birliyimiz partiyaların üst qurumudur, hər partiyadan üzvlərimiz vardır. Özünü türk hiss edən hər bir millət vəkili də açıqdır, bu üzvün partiyaya siyasətinə qapalıdır".

N.Çələbi Türkiyənin Azərbaycandakı keçmiş, hazırda isə Moldovada səfiri olan, türk dünyasının birliyi, bərabərliyi üçün xüsusi çalışmalar yapan Hülusi Kılıcın Türk Birliyinin Xarici əlaqələr üzrə koordinator təyin edildiyini və bununla çox güclü bir hala gəldiklərini nəzərə çatdırıb.

□ Musavat.com

"Tehran Times" qəzetinin verdiyi xəbərə görə, İran Rusiya, Ermənistan və Gürcüstan arasında elektrik enerji şəbəkələrinin "Şimal-Cənub" dəhlizi adlı layihəsi 2019-cu ildə istifadəyə veriləcək. Layihə ölkələrin enerji şəbəkələrinin birləşdirilməsini nəzərdə tutur.

"Yeni Musavat" xatırladır ki, 26-27 fevral 2018-ci ildə İrəvanda keçirilmiş İran-Ermənistan hökumətlərarası müştərək iqtisadi komissiyasının 15-ci iclasında İran energetika naziri Reza Ərdəkanian bildirmişdir ki, İran Ermənistana 180 milyon nəfərlik Avrasiya İqtisadi İttifaqı bazarına pəncərə kimi baxır.

Qeyd edilib ki, "Ermənistanın Avrasiyadakı mühüm mövqeyini" nəzərə alan İran iki ölkə arasında müxtəlif sahələrdə, o cümlədən üçüncü elektrik xəttinin çəkilişi, üç və dörd tərəfli Şimal-Cənub elektrik xətti koridorunun yaradılmasına dair razılıq, avtomobil və dəmir yolu dəhlizləri sahəsində əməkdaşlıq, Ermənistanı ixrac olunan təbii qazın həcmünün artırılması və s. sahələrdə sözlər göstərilib.

İclasın yekununda hökumətlərarası müştərək iqtisadi komissiyanın protokolu ilə yanaşı gömrük (2 sənəd) və idman sahəsində (1 sənəd) əməkdaşlığa dair sənədlər imzalanıb.

R.Ərdəkanian Ermənistanın baş naziri və ətraf mühitin mühafizəsi naziri ilə görüşüb. İranla münasibətlərin yaxşı səviyyədə olduğunu vurğulayan Ermənistanın baş naziri, əlaqələrin inkişafı üçün siyasi iradənin olduğunu açıqlayaraq, müştərək iqtisadi komissiyanın əməkdaşlığın genişləndirilməsi üçün mühüm zəmin olduğunu bildirdi.

"İki ölkə xalqlarının minilliklər boyu biri-birinin yanında əmin-amanlıq şəraitində yaşadığını qeyd edən R.Ərdəkanian İranla Ermənistan arasındakı iqtisadi əlaqələrin də siyasi əlaqələr kimi inkişaf edəcəyinə ümidvar olduğunu söyləyib.

Ermənistan enerji infrastrukturunu və təbii sərvətlər naziri Aşot Manukyan ilə görüşdə R.Ərdəkanian İranla Ermənistan arasındakı üçüncü yüksək gərginlikli elektrik xəttinin inşasının sürətləndirilməsi üçün ölkəsinin "SANİR" şirkətini cəlb etdiyini açıqlayıb. "İran 3-cü xəttin Ermənistandan Gürcüstana çəkilməsini gözləyir və ümid edirik ki, Ermənistan tərəfi bu xəttin inşasında İran şirkətlərinin iştirakı üçün əməkdaşlıq həyata keçirəcək".

Ekspertlərin fikrincə, əs-

İrəvandan Ermənistanı iqtisadi blokadadan çıxarmağa növbəti avantürüst cəhd

Sözdə müsəlman, əməldə isə Ermənistan sevdalisi olan cənub qonşumuz Azərbaycana qarşı növbəti xain plana imza atır

İndə bu təşəbbüslər Rusiyanın İran vasitəsilə Yaxın Şərqi bazarına çıxış imkanlarını artırmaq, Avropa İttifaqına qarşı Avrasiya İttifaqının əvvəlcə İran və Hindistan, sonra isə həm də Misir üçün daha çox cəlbədiçi olduğunu sübut etmək istəyindən irəli gəlir.

Rusiya ekspertləri Mehri azad iqtisadi zonasına dair Avrasiya İttifaqı ilə İran arasında imzalanmış azad ticarət sazişi sayəsində mövcud olduğunu qeyd edir və "Ermənistanın geosiyasi mövqeyi nəhayət ki qiymətləndirildi" deyərək istehza edirlər.

Daha bir təşəbbüs Ukrayna mallarının İrana daşınması ilə bağlıdır. Ukrayna İrana taxıl bitkiləri ixrac etmək və günəbaxan yağı ixracını gücləndirmək istəyir. Əvəzində İran qazı, neft, bitum tedarikünə ümid bağlayır.

Bu arada Ermənistan da bu marşrutun bir hissəsi artıq gerçəkləşdirilir. Lakin "Regnum" İA qeyd edir ki, Ukrayna öz məhsullarını müttəfiqi Azərbaycan

vasitəsilə də İrana çıxara bilər. İndiki anda Rəşt-Ashtara dəmir yolunun inşasının başa çatması üzrə işlər gedir. "Ukrayna hazırda bütün imkanları yoxlayır, lakin hər şeyə əsasən, Ermənistan marşrutu onun üçün o qədər də cazibədar deyil. Artıq bu il Tehranda beş ölkə - İran, Azərbaycan, Gürcüstan, Ukrayna və Polşa nəqliyyat əməkdaşlığı sahəsində saziş imzalayacaq".

Bir sözlə, indiyədək Ermənistanın nəinki regional təşəbbüslərdə aparıcı rol oynamaq, regionları, qitələri və ölkələri bir-biri ilə bağlayan layihələrdə yer almaq cəhdləri alınmayıb, əksinə, Azərbaycanın aktiv siyasəti bu ölkəni get-gedə daha çox regional dalana itələyib.

Azərbaycan Gürcüstan, İran, Türkiyə və Rusiya arasında müxtəlif ikitərəfli və üçtərəfli əməkdaşlıq formatları qurması nəqliyyat və enerji layihələrinin Ermənistanı yan keçməsinə təminat verir. Təəssüf ki,

sözdə müsəlman həmrəyliyindən, şüa təəssübkeşliyindən danışan cənub qonşumuz bir sıra hallarda bu formatlarda irəli sürülən dəyərli təşəbbüsləri qulaq ardına vurur, həmçinin Ermənistanla sıx iqtisadi əməkdaşlıq əlaqələri yaratmaqda maraqlı olduğunu göstərməyə çalışır.

Reallıq onu göstərir ki, İranla Ermənistan arasında iqtisadi əməkdaşlıq Tehran üçün əlverişli heç nə vəd etmir. Çünki bu layihələrin əsas maliyyə mənbəyi rolunda müflis Ermənistan deyil, məhz İran çıxış edir. Görəsən, bunda İranın marağı nədir?

Hər dəfə Ermənistan nəfəslik təqdim edən cənub qonşumuz yenə də öz əməlinə bəndir. Lakin əminlik ki, bu dəfə də sağlam və pragmatik yanaşma qalib gələcək, Ermənistanın "minillik dostu" İran vasitəsilə özünü lazımlı regional oyunçu kimi təqdim etmək cəhdi uğursuzluqla sonlanacaq.

□ "Yeni Musavat"ın İqtisadiyyat şöbəsi

Mart ayının 15-də Mətbuat Şurasının 15 illik yubileyi qeyd olunacaq. Şuranın 15 illik fəaliyyəti çərçivəsində ölkə mətbuatının inkişafı, medianın nüfuzunun artırılması istiqamətində bir çox işlər görülmüşdür. Martın 10-da keçirilən jurnalistlərin VII qurultayında isə Əflatun Amaşov yenidən Mətbuat Şurasının sədri seçilib, İdarə Heyətinin yeni tərkibi elan olunub. Eyni zamanda qurultayda gələcəkdə Mətbuat Şurasının atacağı addımlardan, fəaliyyət istiqamətindən bəhs edən qətnamə də qəbul olunub.

sında, Azərbaycan mediasının beynəlxalq əlaqələrinin qurulmasında, mediamızda dövlətçilik, vətənpərvərlik dəyərlərinin daha da inkişaf etdirilməsində Mətbuat Şurasının çox böyük rolu var. Mətbuat Şurasının fəaliyyəti bundan sonra da bu istiqamətdə davam etməlidir. Şuranın hələ bundan sonra da Azərbaycan mediasına çox böyük faydaları dəyəcək. Qətnamədə də göstərilirdi ki, əgər müəyyən yenilikləri həyata keçirə bilsək, Mətbuat Şurası haqqında yeni qanunun qəbul olunması, vahid kartların Mətbuat Şurası tərəfindən verilməsi və başqa bu kimi aktual məsələlərə nail ola bilsək, bu qurumun səmərəli fəaliyyəti üçün daha geniş meydan açılacaq.

onun uğurlu işlərinin göstəricisidir. Mətbuat Şurasına hər il yüzlərlə müraciət daxil olur, bunlar hamısı ədalətli şəkildə araşdırılır. Şuranın qarşısındakı illərdə daha böyük uğurlara imza atması üçün layihələri var. Qurultayda da belə bir fikir səsləndi və mən də onun tərəfdarıyam ki, vahid kart sistemində keçid baş tutsun. MŞ ilə bağlı hüquqi əsaslara söykənən bir fəaliyyət prinsiplərini formalaşdırmaq üçün qanunun qəbul olunmasını da dəstəkləyirəm. Bu, ümumilikdə jurnalistikamızın inkişafı üçün önəmli məsələdir. Mən Mətbuat Şurasının fəaliyyətini yüksək qiymətləndirirəm və hesab edirəm ki, növbəti illərdə daha böyük uğurlara imza atacaq.

həqiqətən də kifayət qədər güclü, potensialı və təcrübəli komanda formalaşdırılıb. Bu komanda jurnalistlərin 7-ci qurultayında səslənən bütün təkliflər də daxil olmaqla növbəti fəaliyyətində jurnalistlərin fəaliyyət göstərmək istədikləri bir ortamın yaradılması üçün çalışacaq.

“Xalq Cəbhəsi” qəzetinin baş redaktoru Elçin Mirzəbəyli Mətbuat Şurasının 15 illik fəaliyyətinə qiymət verərək, Şuranın nüfuzlu bir quruma çevrildiyini dilə gətirdi: “Xalq Cəbhəsi” qəzeti Mətbuat Şurasının təsisçilərindən biridir və bu qurumun sözün əsl mənasında dövlət-media münasibətləri tənzimləyən, ciddi ictimai mexanizmləri olan ciddi bir qu-

Banklar rus rublu almaqdan imtina edir-müəmma

Bu, Novruz bayramı ərəfəsi Rusiyada işləyən və Azərbaycanda ailələrinə rus rublu göndərənlər üçün ciddi problemlər yaradıb

Novruz bayramı ərəfəsi bir sıra banklar rus rublunun alış və satışı dayandırır. Banklar bu addımı izah etmir, yalnız qeyri-rəsmi söhbətlərdən belə anlaşılır ki, rus rublunun kursu sabit olmadığından bu addım edilir. Bu isə bayram ərəfəsi Rusiyada işləyən və Azərbaycanda ailələrinə və yaxınlarına rus rublu göndərənlər üçün ciddi problemlər yaradıb.

Məlumdur ki, çörək pulu dalınca bu ölkəyə üz tutan soydaşlarımız qazandığını ya özü ilə ölkəyə gətirir, ya da hissə-hissə ailəsinə göndərir. Rusiyadan gələn tanışları vasitəsilə ailəsinə, dost-tanışına elə bu ölkənin valyutası ilə çörək pulu göndərənlər də az deyil. Bəs bu halda vətəndaş nə etməlidir?

Ekspertlər deyir ki, qanunvericilikdə hansı valyutanın satılması ilə bağlı göstəriş yoxdur. Banklar bunu bazar əsasında müəyyənləşdirir və valyuta alqı-satqısını həyata keçirirlər.

Amma qanunvericiliyə uyğun olaraq Azərbaycanda əgər hər hansı bir valyutanın məzənnəsi müəyyən edilirsə, bank və yaxud Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası həmin valyutaların satışını və alışını qanuni sayırsa, banklar qeyri-şərtsiz buna əməl etməlidirlər. Yəni heç bir problem olmadan, problem yaratmadan həmin valyutaları almalıdırlar, o cümlədən də rus rublunu. Ola bilər ki, məzənnə vətəndaşa sərbəst eləməsin, ancaq bank ona təklif olunan valyutayı götürməlidirlər. Ola bilər ki, vətəndaş hansısa bankdan hər hansı bir valyutayı almaq istəyəndə ona deyilsin ki, həmin valyuta yoxdur - bu mümkündür. Adətən deyirlər ki, dollar yoxdur. Amma vətəndaş tərəfindən təklif edilən valyutanın alınmasında heç bir problem olmamalıdır. Bu halla üzləşmiş vətəndaşlar yaxşı olar ki, həmin bankın adını qeyd etməklə Mərkəzi Banka, Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatasına müraciət etsinlər. Bu, ciddi qanun pozuntusudur. Əgər belə bir hal varsa, bunun səbəbi rublun kursunun son sanksiyalardan sonar sabit olmasındadır. Bank tərəfindən edilir ki, rublu alar və sonradan rubl öz dəyərini itirə bilər, ziyana düşər. Ancaq Azərbaycanda fəaliyyət göstərən bank Azərbaycan qanunlarına, Azərbaycanın maliyyə sferasını idarə edən qurumların verdiyi qərarlara hörmətlə yanaşmalıdır. Bu, qanun pozuntusudur. Əgər valyuta almaq istəyirsənsə, bank qeyd edə bilər ki, bizim filan valyutamız yoxdur. Amma onu almağın heç bir problemi olmamalıdır.

Yada salaq ki, ötən il rus rublu və Çin yuanı ABŞ dollarına nisbətə 6 faizdən çox bahalaşmışdır. Amma belə iddialar da var ki, Rusiya hökuməti rublun hazırkı möhkəmlənməsində o qədər də maraqlı deyil və növbəti dövrlərdə neftin qiymətindən asılı olaraq bu möhkəmlənməni ölkə iqtisadiyyatı üçün riskli hesab edir. Həmçinin hökumət Rusiyanın ixrac qabiliyyətinə neqativ təsirləri nəzərə alaraq daha çox rublun ucuzlaşmasında maraqlı görünür. Qeyd edək ki, 2018-ci ilin büdcəsində Rusiya hökuməti büdcə gəlirlərini xərclərdən daha çox artırır. Belə ki, bu il büdcə gəlirləri 3,7%, xərclər isə 1% artacaq. Bu isə 2018-ci ildə Rusiyada deflyasiyanı qaçılmaz edir. Bunun qarşısının alınması üçün Rusiyada dolların məzənnəsinin yüksəldilərək süni inflyasiya yaradılması proqnozlaşdırılır.

Qeyd edək ki, martın 13-də Rusiya rublunun Milli Bank tərəfindən elan edilən rəsmi məzənnəsi 0,0299 manat olub.

□ “YM”

Mətbuat Şurasının 15 ili...

Aydın Quliyev: “Şuranın hələ bundan sonra da Azərbaycan mediasına çox böyük faydaları dəyəcək”

Bəs görəsən, Azərbaycan mətbuatının önəmli simaları, media kapitanları 15 illik tarixə malik olan Mətbuat Şurasını necə dəyərləndirirlər? Onun gələcək fəaliyyətindən gözləntilər nədir?

“Yeni Müsavat”ın sualını cavablandıran “Bakı Xəbər” qəzetinin baş redaktoru Aydın Quliyev bildirdi ki, Mətbuat Şurasının 15 illik fəaliyyət yolu həm məzmun etibarilə, həm də zaman etibarilə çox uzun bir yol olub: “Qurultayda sədrin hesabat məruzəsinə əsaslı olaraq məqbul qiymət verildi. Mən də İdarə Heyətinin üzvü olaraq bunu həm Mətbuat Şurasının ümumi fəaliyyətinə, dəm də İdarə Heyətinin fəaliyyətinə verilən qiymət kimi dəyərləndirdim. Mətbuat Şurası illər ərzində çox böyük nəticələr əldə edib. Azərbaycan mətbuatının, o cümlədən jurnalistlərin nüfuzunun qalxmasında, medianın maddi-texniki təminatının yaxşılaşdırılması üçün müvafiq instansiyalar qarşısında məsələ qaldırılmasında, medianın, mətbuat orqanlarının dövlət təşkilatları ilə aralarındakı müəyyən konfliktlərin həll olunmasında, media orqanları ilə məhkəmə orqanları arasında münasibətlərin kritik həddə çatmadan həll olunmasında, jurnalistlərin peşəkarlığının artırılma-

Vüqar Rəhimzadə: “Bu gün Mətbuat Şurası kifayət qədər nüfuzlu bir quruma çevrilib”

“İki Sahil” qəzetinin baş redaktoru Vüqar Rəhimzadə də şuranın işinə yüksək dəyər verərək, bu yubileyi bütün jurnalistlərin bayramı kimi dəyərləndirdi: “Mən öncə Mətbuat Şurasının 15 illik yubileyi ilə bağlı jurnalistləri təbrik edirəm. Bu 15 il müddətində şura nəinki mətbuat üçün, həm də cəmiyyət üçün vacib məsələləri gündəmə gətirib, kifayət qədər uğurlu işlərə nail oldu. Azərbaycan Mətbuat Şurası 2003-cü ilin 15 mart tarixində yaranmış qeyri-hökumət təşkilatı ilkin olaraq jurnalist təşkilatı kimi formalaşdı. Bu gün isə artıq kifayət qədər nüfuzlu bir quruma çevrilib. Həm cəmiyyətin, həm jurnalistlərin diqqət mərkəzində olan bir qurum kimi fəaliyyətini qura bilib. Mətbuat Şurası jurnalistlərin peşəkarlığının artırılması yönündə çox uğurlu layihələrə imza atıb. Həmçinin redaksiyaların maddi-texniki bazasının yaxşılaşması istiqamətində xeyli işlər görüb. Beynəlxalq təşkilatlarla əlaqələrin formalaşması istiqamətində uğurlu iş aparıb. Bir neçə gün öncə jurnalistlərin VII qurultayı baş tutdu, yeni tərkib seçildi. Maraq var və iş çoxdur ki, Mətbuat Şurasının İdarə Heyətinin say tərkibi də artırıldı. Şura həm cəmiyyətdə, həm jurnalistika mühitində özünə inam yaratmağı bacarıb. Bu həm də

Aynur Camal: “Mediada ictimai tənzimləmə mexanizmlərinin qurulması məhz Mətbuat Şurasının gördüyü işlər sırasına daxildir”

“Gündəlik Teleqraf” MMC-nin rəhbəri Aynur Camal Mətbuat Şurasının jurnalistikanın inkişafındakı rolunu vurğuladı: “Mətbuat Şurasının fəaliyyətini yüksək qiymətləndirirəm. Bu təşkilat yarandığı gündən indiyədək medianın inkişafı, normal fəaliyyəti, jurnalistikanın nüfuzunun daha da artırılması yönündə böyük işlər görüb. Mediada ictimai tənzimləmə mexanizmlərinin qurulması məhz Mətbuat Şurasının gördüyü işlər sırasına daxildir. Xüsusən də jurnalistika adına ciddi ləkə olan “reket medianı” fəaliyyətinin məhdudlaşdırılması yönündə atılan addımları, aparılan islahatları xüsusi qeyd etmək istəyirəm. Mətbuat Şurası həmişə jurnalist adına iddia edən, əslində isə cinayətlə, insanları şantaj etməklə məşğul olanlara qarşı sərt mövqə sərgiləyib. Azərbaycan mediasının bu cür “jurnalistlərdən, jurnalist vəsi-qəsi gəzdirenlərdən” təmizlənməsi üçün ciddi fəaliyyət, iradə ortaya qoyub. Bu baxımdan Mətbuat Şurasının fəaliyyətini uğurlu hesab edirəm. Artıq Mətbuat Şurasının İdarə Heyətinin üzvləri və sədri seçilib. İdarə Heyətinə yeni üzvlər qatılıb. Düşünürəm ki, hörmətli Əflatun Amaşovun sədrliyi altında Şura daha da səmərəli işləyəcək və gözləntiləri doğruldacaq. Çünki

Elçin Mirzəbəyli: “Mətbuat Şurası medianın maddi-texniki bazasının gücləndirilməsində, xüsusilə də çap mediasının ayaq üstə qalmasında ciddi rol oynayıb”

rum kimi formalaşmasında ən çox maraqlı olan tərəflərdən biri də biz olmuşuq. Bu aspektdən hesab edirəm ki, 15 il ərzində Mətbuat Şurası özünü doğruldub və həm qanunvericilik bazasının təkmilləşdirilməsində, həm medianın maddi-texniki bazasının gücləndirilməsində, xüsusilə də çap mediasının ayaq üstə qalmasında ciddi rol oynayıb. Mətbuat Şurası və KİVDİF bu istiqamətdə birgə tədbirlər həyata keçiriblər. Bu tədbirləri də kifayət qədər uğurlu hesab etmək olar. Həmçinin mediada peşəkarlığın artırılması, ixtisaslaşma ilə bağlı problemlərin aradan qaldırılması istiqamətində ciddi addımlar atılıb. Bu gün informasiya-kommunikasiya texnologiyaları inkişaf edir və yeni çağırışlar meydana gəlir. Bu aspektdən Mətbuat Şurası son 5 il ərzində daha çox çağırışlarla qarşı-qarşıya qalıb. Bu istiqamətdə atılan addımları da müsbət qiymətləndirirəm. Hesab edirəm ki, Mətbuat Şurası və onun İdarə heyəti, başda Əflatun Amaşov olmaqla, kifayət qədər uğurlu fəaliyyət göstərirlər. Bu fəaliyyəti təqdir etmək lazımdır. Yəqin ki, yeni seçilən heyət də bu istiqamətdə işini davam etdirəcək”.

□ Nərgiz LİFTİYEVƏ, “Yeni Müsavat”

Lotuluğun ixtiraçıları

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

"Birindən şikayət edəsən əgər, Danışmağa qoymaz, sözünü kəsər, Qardaş malı kimi ortadan bölər, Murovlar olublar oğruya ortaq!"
(Qasım bəy Zakir, haradasa 200 il qabaq yazıbdır. Murov o vaxt hakimə deyirdilər yanılmıramsa).
****

Millətimiz haqqın yolunu tapıbdır. Hansı lotu deyib bilmirəm, ancaq həmin afyozizmin tam yeridir: "Hər millət öz hakimiyyətinə layiqdir". (Dəli şeytan deyir bunu da öz adına çıx - bax: P.S.) Bir universitet tələbəsi var, sən demə qaçaq bir telekanalizasiyanı barmağına dolayıbmış, Çində istehsal olunan, internet-dükanda 50 manata satılan çantamı öz ixtirası kimi verilişdə sırıybmış. Çanta Günəşdən enerji alıb notbuka verir, əlində fırladırsan, bundan da zaryadka alır və sairə. Müxbir də, bunu efiyə veribdir. Yaxşı, tutalım bu savadsızdır, Google-da axtarış verməyi bilmir, həs verilişin redaktoru, kanalın fakt yoxlayıcısı-zadı (indi bu dünyada peşə şəklini alıbdır, hər bir ciddi KİV-lərin fakt-çekinç əməkdaşı olur) yoxdurmu?

Ancaq biabırçılıq bununla bitmir, çünki müxbir həmin lotunu Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinin startap laboratoriyasında danışdırmışdı. Sən demə, qaçaq bu çanta "ixtirası"yla universitet rəhbərliyindən bir çanta pul qoparıbmış. Təsəvvür edin bizim ali məktəblərin kadr hazırlayanları hansı kökdədir...

Təbii ki, mən o qaçağı dəstəkləyirəm, nə edibse əcəb edibdir, halal olsun. Oğrular aləmində, vor-zakonlar içində, cinayətkar mühitdə yaşayırsansa, başqa necə etməlisən? Sağ qalmağın ayrı yolu qalmayıbdır. Burada çoxdandır düzgünlüyə əppək yoxdur.

Elə iki gün qabaq deputatxana üzvlərimizin nəse futbol turniri qayımasından xəbər vardı. Başqa ölkələrdən deputatxanalara da qonaq çağırılıb oynayılar, axırda özləri çempion olubdur. Mənə xəbər də gülməli və şübhəli gələn isə o idi ki, final oyununda qolları vuranların adı komandanın elan edilmiş siyahısında yox idi. Bəs bunlar kim olub? Doğrudur, onsuz biz deputatları tanımırıq, çoxunun adını heç Oqtay Əsədov da bilmir. Ancaq hər halda ilkin heyətə adı yazmaq olardı. 3-4 saat sonra xəbər lentində gördüm zənnim məni aldatmayıb: kimse tapıb yazmışdı ki, orda oyunçular deputat-zad olmayıb. "Lipa", saxta oyunçu salıblar, çempion olmaq üçün.

Bəs mən niyə bu deputat oyunu ilə maraqlanıb komandanın heyətinə baxmışdım, onu yazım. 90-larda belə əhvalatı canlı görmüşəm. "Azadlıq" qəzetində işləyirdim, bir gün YAP-ın mərkəzi aparatıyla Bəhramov adına stadionda oyun keçirdik. Səyavuş Novruzov oyunçulardan biri idi - yadımda o qalıb. Nəse, biz bir qolla oyunu udurduq, 2-ci hissənin axırlarına yaxın "yağçılar" dəyişiklik etdilər, oyuna peşəkar futbolçu, "Neftçi"nin veteranlarından Oqtay Abdullayevi buraxdılar, o da giren kimi bizim qapıya bir qol vurdu. Etiraz elədik, ancaq dedilər Abdullayev... YAP-ın üzvüdür, oynaya bilər. Nə deyəcəksən? Susduq. Oqtay müəllim deyəsən bir top da vurdu və biz uduzduq, dəqiq xatırlamıram. Ya da, deyəsən, insafa gəlib pis oynadı və heç-heçə bitirdik. 2-3 il qabaq isə Oqtay müəllimi bu dəfə deputatxana komandamızın üzvü kimi Türkiyəyə yarısa aparmışdılar. İndi özünü fikirləşin, əgər qanun istehsal eden idarə bu cür saxtakarlığa təbii bir şey kimi baxırsa, başqa idarələrdən nə gözləyəsən?

Bir qaçaq da vardı, elan eləmişdi NASA-da işləyir, sonra bunun yalanını tutdular. Düzü, bilmirəm o, həmin fırladaqla "Azərkosmos" idarəmizdən nəse qoparda bildimi.

Dələduzluq, fırladaq, yalan, saxtakarlıq həyat tərzinə çevrilibdir. Ölkədə sıxlıqdır, bəzən dələduzlar bir-birini ilişdirirlər. Ümumiyyətlə, bu geniş temadır, hamısını indi yazmıram, qalsın sabaha (Bu da müəllifin fırladağıdır, bir yazını iki yerə parçalayıb çox qonorat almaq istəyir - red.)

P.S. Ötən yazımda plagiat eləyib "İlk dəfə daş atmayıb söyüş söyən adam mədəniyyətin banisidir" afyozizmini öz adıma çıxmaq istədim, onun üstü oxucular tərəfindən açılmışdır. Hörmətli psixiatr Orxan Fərəcli bunun müəllifinin Ziqmund Freyd olduğunu mənə yazmışdır. Diqqətə görə təşəkkür edirik. Arzu edirik doktoru müştərisiz qalsın, ilahi, amin! İmkan vermirlər biz də bir yandan çırpışdırıb balalarını saxlayaq...

Ermənistanda "Qarabağ klani"nın fasiləsiz hökmranlığı 21-ci ilə keçdi. 1998-ci ilə Moskvanın xeyir-duası ilə Levon Ter-Petrosyan iqtidarını devirib hakimiyyəti ələ keçirən Köçəryan-Sərkisyan cütüyünün iki on illik ərzində erməni xalqına gətirdiyi bəlaları sadalamağa isə yəqin ki, lüzum yoxdur. Halbuki eks-prezident Ter-Petrosyan Qarabağ məsələsində daha rəşional mövqə tutmaqla problemin mərhələli həllinə xeyli yaxınlaşmışdı.

Həmin həll variantı münəqişə vəziyyətində olan iki xalqın maraqlarına uyğun idi və ən önəmlisi, Ermənistan Rusiya asılılığından qurtulub həqiqi mənada müstəqil dövlətə çevrilmək, qonşularla dinc-yanaşı, sülh şəraitində normal inkişaf etmək kimi tarixi bir şans açırdı.

*****

Əfsus ki, Kremlin birbaşa diktəsi ilə hərəkət edən erməni qırğılar, "səhra komandirləri" və Xocalı caniləri - o vaxtkı baş nazir Robert Köçəryan və müdafiə naziri Serj Sərkisyan hakimiyyət və qrup maraqları naminə buna imkan vermədilər. Nəticə nə olmalı idisə, o da oldu: konfliktin həlli qeyri-müəyyənlilyədək uzandı, ermənilər yeni-yeni məhrumiyətlərə və məşəqqətlərə, daha ağır güzəranə, sonu görünməyən əsgər tabutlarına və kütləvi emiqrasiyaya, sərt blokada rejiminə, Rusiyadan daha güclü, faktiki, vassal asılılığına tuş gəldilər.

Bu, mərhələ hələ bitməyib. Nəinki bitməyib, belə görünür, Sərkisyan rejiminin öz siyasi ömrünü uzatması ilə o da uzanacaq. Yeri gəlmişkən, Levon Ter-Petrosyan o vaxt Qarabağla bağlı belə bir ifadə də işlətməmişdi ki, "əgər bizə (Ermənistan - YM.) təklif edilənə indi götürməsək, sonra yalvaracağıq, çünki Ermənistan getdikcə daha da zəifləyəcək".

Necə deyərlər, bu da finiş. Ermənistanın ekspert çevrələrində bu acı gerçəyi son vaxtlar, xüsusən də apreldə Serj Sərkisyanın baş nazir postuna "sıçrayış" edib "Qarabağ klani"nin ömrünü uzatmağa hazırlaşdığı ərafədə tez-tez və daha ucadan etiraz eləməyə başlayıblar.

*****

"Biz çoxdan Kreml kukllarının idarəçiliyi altında yaşayırdıq. O kukllar ki, Ermənistanı talayır, istənilən seçkinin saxtalaşdırır, nəhəng sayda əmək qabiliyyətli insanları ölkədən çıxıb getməyə məcbur ediblər". "Yeni Müsavat" xəbər verir ki, bu barədə armenianreport.com nəşrində dünən getmiş məqalədə bildirilir.

Yazıda daha sonra deyilir: "Robert Köçəryanın idarəçiliği

"Qarabağ klani" Putinin xidmətində - SSRİ zərrə-zərrə qurulur

Erməni nəşri Sərkisyan rejimini "yaş yuyub quru sərdi": "Kremlin kuklları, əlaltılar, talançılar, saxtakarlar..."; "Ermənistanın müstəqilliyinin itirilməsini indi birçə rəsmiləşdirmək qalır..."

dövrü ilə Serj Sərkisyanın idarəçiliyi arasında heç bir fərq yoxdur. Onların hər ikisi eyni funksiyasını - Kremlin əlaltıları funksiyasını yerinə yetirib və yetirirlər. Yalnız şərtlər, dünyadakı situasiya dəyişib. Və dünənə kimi bizi əli silahlı qonşumuzdan qoruyacaq, qaçılmaz şər qismində qəbul edilən Rusiya indi tamamilən ayrı cür qəbul olunur. Özü də onlar heç olmasa, öz planlarını açıqlamaya da bilirdilər. Amma indi açıq-aşkar deyirlər.

"SSRİ dağıldandan sonra bizim milli sərhədlərdən danışsaq, 23.8% ərazi, 48.5% əhali, 41% ÜDM, 39.4% sənaye potensialı, 44.6% hərbi potensialı itirmişik". Bunu Putin deyib. Bu, gerçəkəndə də ciddi bir dönüşdür - hansını ki, guya bizə qəbul olunur. Özü də onlar heç olmasa, öz planlarını açıqlamaya da bilirdilər. Amma indi açıq-aşkar deyirlər. "SSRİ dağıldandan sonra bizim milli sərhədlərdən danışsaq, 23.8% ərazi, 48.5% əhali, 41% ÜDM, 39.4% sənaye potensialı, 44.6% hərbi potensialı itirmişik". Bunu Putin deyib. Bu, gerçəkəndə də ciddi bir dönüşdür - hansını ki, guya bizə qəbul olunur. Özü də onlar heç olmasa, öz planlarını açıqlamaya da bilirdilər. Amma indi açıq-aşkar deyirlər.

elə Rusiya olub. Ermənistan da daxil, keçmiş respublikaların hamısı Kremlin onlar üzərində mülkiyyət haqqı olan torpaqlar imiş. Yeni federasiya yox. Konfederasiya da yox - sadəcə, Rusiya. Vilnüsəndə Səmərqəndə, Bişkekəndə Lvo-va, Tallində İrəvana kimi".

Nəşr daha sonra konkret olaraq, Ermənistanın və onun əhalisinin durumuna diqqət çəkərək sual edir: "Bəs bizim ölkə ilə bağlı planları həyata keçirmək Rusiya üçün nə dərəcədə çətin olacaq? Cavab aydındır - Gümrüdəki 102 sayılı Rusiya hərbi bazasının, bizim hakimiyyətin razılığı ilə sərhədlərimizi qoruyan rus hərbiçilərinin mövcudluğu fonunda bu, Moskva üçün elə çətin iş olmayacaq. Rəsmi İrəvan çoxdan Putinin Ermənistanla bağlı planlarının reallaşması ilə faktiki, barışıb. Birçə müstəqilliyimizin itirilməsini rəsmiləşdirmək qalır. Bu, uydurma deyil. Bu - Rusiyanın çoxdan can aldığı hədəfdir və öz əlaltısı Serj Sərkisyanın sa-yesində buna asanca nail olacaq - O Sərkisyan ki, bizim sa- biq keçmiş daxili işlər naziri Aşot Manuçaryanın doğru etiraz elədiyini kimi, çoxdan heç nəyi həll eləmir. Hakim Respublikaçılar Partiyası da eyni statusdadır".

"Həmçinin, təyin edilmiş yeni prezident Armen Sərkis-

yan eyni rolunu oynayacaq. Müdafiə naziri hər şeyə razıla- caq. Müxalifət isə zəifdir və etimada malik deyil. Vətəndaş cəmiyyəti nəzarət altındadır. Əksər insanlar öz çulunu güclə sudan çıxarıb və bu hakimiyyəte o qədər nifrət edirlər ki, pənsiya və əmək haqlarının qaldırılması qarşılığında Rusiya sənərisinin reallaşmasına (SSRİ-nin bərpasına - red.) hazırdırlar. Qüvvələr nisbəti məhz belədir. Və kim desə ki, yox, situasiya başqadır, ona inanmayın", - deyər məqalənin sonun da vurğulanır.

*****

Erməni nəşrinin bu etirazları işğalçı ölkənin hazırkı ağır iqtisadi-siyasi durumuna, milli təhlükəsizliyinin hansı təhlükəli səviyyədə olmasına növbəti güclü işıq salmaqla yanaşı, "Qarabağ klani"nin 20 ildir rəsmi Moskvanın, SSRİ xiffəti çəkən, SSRİ-nin bərpası niyyətini artıq gizlətməyən Putinin qulluğunda necə sədaqətlə durduğuna şəkk-şübhə saxlamır. Bu isə həm də o anlamaya gəlir ki, Azərbaycan konkret olaraq, Qarabağ məsələsində getdikcə Rusiya ilə daha çox hesablaşmalı olacaq. Yeni Qərbə bəzi reveranslara rəğmə, şimal faktoru Ermənistan üzərində hələ ki güclü olaraq qalır...

□ **Siyasət şöbəsi,**
"Yeni Müsavat"

Son vaxtlar problemlı kreditlərin həlli və bu istiqamətdə dövlətin müəyyən güzəştlərə getməsi gündəmin əsas müzakirə mövzusunə çevrilib. Xüsusən də dövlət başçısının sosial sığorta haqları üzrə borcların tam məbləğdə silinməsi ilə bağlı verdiyi qərardan sonra problemlı kreditlər məsələsində də hansısa güzəştərin ediləcəyinə inam artıb.

Məlum olduğu kimi, hazırda problemlı kreditlər həm bankların, həm vətəndaşların, həm də dövlətin bir nömrəli çətinliyinə çevrilib. Bu baxımdan manatın devalvasiyası nəticəsində dollar kreditlərdə yaranmış zərərin üç tərəf - bank, vətəndaş və dövlət arasında bərabər bölünməsi təklifi gündəmə gəldi. Bəs görəsən, bu təklif tərəflərin imkanlarına və maraqlarına uyğundurmu?

İqtisadçı ekspert Vüqar Bayramov "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirdi ki, hər üç tərəf zərərin yalnız üçdə birini ödəməklə problemin həllinə nail ola biləcəyi üçün bu mexanizmin tətbiqində maraqlı olmalıdır: "Biz hələ birinci devalvasiyadan sonra üçtərəfli güzəşt mexanizminin tətbiq edilməsini təklif etmişdik. İndiki məqamda da bu daha məqbul mexanizmdir. Artıq bizim təkliflər bir çox ekspertlər və dövlət qurumları tərəfindən də dəstəklənib. Bu isə ondan xəbər verir ki, indiki məqamda heç bir tərəf üçün ağırlıq yaratmamaqdan ötrü bu mexanizmin tətbiqi vacibdir. Söhbət xarici valyutada olan kreditlər üzrə devalvasiyadan yaranmış fərqi üç tərəf arasında bərabər bölüşdürülməsindən gedir. Əgər kredit dolların 0.78 məzənnəsi ilə ve-

Problemlı kreditlər mövzusu - hamının qulağı səsdədir

Ekspert: "Mərkəzi Bank, Maliyyə Nazirliyi və Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası təklifləri nəzərə alaraq reallaşdırsalar..."

ribə və indi də dolların kursu 1.70 manatdırsa, ortadakı 92 qəpiklik fərq tərəflər arasında bölüşdürülür. Bu isə o deməkdir ki, dövlətin, vətəndaşın və bankın təxminən 30 qəpiklik bir öhdəliyi olur. 0.78 məzənnəsi ilə dollar krediti götürən şəxs artıq krediti 1.70-lə deyil, 1.08 məzənnəsi ilə qaytarır. Bu isə vətəndaşa imkan verir ki, hər dollara görə 62 qəpik güzəşt əldə edə bilsin".

Ekspertin sözlərinə görə, bu mexanizmin üstünlüyü ondadır ki, hər tərəf fərqi yalnız üçdə birini ödəyir, qalan hissəsini isə digər iki tərəf ödəyir: "Bu, banklar üçün də məqbul hesab oluna bilər. Çünki banklar uzun müddət yüksək faizlərlə kredit veriblər, gəlir əldə ediblər. Həmin banklar üçün sağlamaşdırma yolu problemlı kreditlər məsələsinin həllindən keçir. Bank fərqi üçdə birini

ödəməklə problemini həll etmiş olur. Bankların hazırda fərqi üçdə birini qarşılamaq imkanı var. Dövlət üçün də fərqi üçdə birini ödəmək faktiki olaraq maliyyə yükü yaratmır. Dövlət də çox böyük maliyyə vəsaiti xərcləmədən problemlı kreditləri həll etmiş olacaq. Bununla da iqtisadiyyatın mühərriki rolunu oynayan bankların sağlamaşdırılmasını həyata keçirə biləcək. Bu, çox effektiv bir mexa-

nizmdir, nə dövlət, nə vətəndaş, nə də banklar üçün ciddi maliyyə yükü yaratmır".

V.Bayramov vurğuladı ki, bu təklif xüsusən dövlət üçün əhəmiyyətlidir. Çünki o, ciddi ağırlığa düşmədən problemin həllini reallaşdırır: "Biz təkliflərimizi 2015-ci ilin mart ayında hökumətə, Mərkəzi Banka, Maliyyə Nazirliyinə təqdim etmişik. Daha sonra mətbuatda, eləcə də digər dövlət qurumları ilə konsultasiyada bu, müzakirə olunub. Bizim təklifləri təqdim etdiyimiz vaxtdan üç il keçib. Bu günə qədər xarici valyutada kredit götürən vətəndaşlarımızın bir qismi krediti qaytarıb. Ona görə də təklif edirik ki, əvvəlki məzənnə ilə krediti ödəmiş vətəndaşlar üçün də stimullaşdırıcı tədbirlər həyata keçirilsin. Əgər həmin vətəndaşlar yenidən kredit üçün müraciət edərsə, onlara aşağı faizli kreditlər verilsin və ya öhdəliklərinin bir hissəsi dövlət tərəfindən subsidiya edilsin. Nəticədə öhdəliklərini yerinə yetirmiş və problemlı kredit yaratmayan vətəndaşlar da başqa formada güzəştlərdən yararlanırlar. Biz təkliflərin qəbul edilməsinin və reallaşmasının tərəfdarıyıq, ümid edirik ki, bu baş verəcək. Düşünürük ki,

bankların sağlamaşdırılması, vətəndaşlarla münasibətlərinin liberallaşması, sivilləşməsi üçün güzəştlərin tətbiq edilməsinə ehtiyac var".

İqtisadçı onu da qeyd etdi ki, alternativ yol problemlı kreditlərin və toksik aktivlərin səhmləşdirilərə bazara çıxarılmasıdır: "Bu, ABŞ-da daxil olmaqla, bir sıra inkişaf etmiş ölkələrdə tətbiq edilib. Ancaq Azərbaycanda qiymətli kağızlar bazarı zəif inkişaf etdiyinə görə, ölkəmizdə bu metoddan istifadə imkanlarının geniş olduğunu düşünürəm. Halbuki dünya praktikasında inkişaf etmiş bir metoddur. Bu baxımdan kreditlərə güzəştlərin tətbiq edilməsi daha doğru olardı. Dövlət qurumları - Mərkəzi Bank, Maliyyə Nazirliyi və Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası təklifləri nəzərə alaraq reallaşdırsalar, çox doğru bir addım olardı. Hansı qərarın verilecəyini söyləmək çətinidir. Çünki burada adıçəkilən üç qurumun və Maliyyə Sabitliyi Şurasının mövqeyi çox önəmlidir. Biz isə hesab edirik ki, indiki məqamda üçtərəfli güzəşt mexanizmi problemin həlli üçün ən məqbul yol hesab edilə bilər".

□ **Nərgiz LİFTİYEVƏ**
"Yeni Müsavat"

Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin sözcüsü qalmaqalı videodan danışdı

Ölkədə ət və süd məhsullarının qiyməti artıb?

Yazın gəlişi ilə kənd təsərrüfatında da canlanma yaranır. Bölgələrdə əkin sahələrinin şumlanması, payızlıq əkinlərin gübrələnməsi, meyvə ağaclarına qulluq və sair işlər görülür. Məlum olduğu kimi, aqrar sektor artıq insanların fərdi təsərrüfatları üçün əkin-biçdiklərdən ibarət deyil, dövlətin bu sahəyə xüsusi diqqət ayırması ilə iri fermer təsərrüfatları formalaşdırılıb.

Bir neçə strateji məhsulların istehsalı dövlətin nəzarəti və dəstəyi ilə həyata keçirilir. Ölkədə pambıqçılıq, baramaçılıq, taxıl, çay, tütün, üzüm, şəkər çuğunduru, fındıq və digər strateji məhsulların istehsalı aqrar sektor üçün prioritet elan olunub. Həminin heyvandarlıqla bağlı da inkişaf proqramları qəbul olunub. Dövlət tərəfindən subsidiyaların ayrılması və fermerlərin istehsal prosesinə təşviq edilməsi bölgələrdə əkin işlərini intensivləşdirib.

Bəs görəsən, yazın gəlişi ilə kənd təsərrüfatında hansı məhsulların əkininə başlanılıb? Hazırda aqrar sektorda nə kimi işlər görülür?

"Yeni Müsavat"ın suallarını cavablandıran Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Murtuzəli Hacıyev

bildirdi ki, yaz fəslinin gəlişi ilə əlaqədar hazırda əsas proses taxıl sahələrinin gübrələnməsidir: "Taxılın elə bir inkişaf mərhələsidir ki, bu işləri gecikdirmək olmaz. Hazırda yağın miqdarının artması da taxılçılıqda məhsuldarlığın bol olmasına gətirib çıxaracaq. Yazlıq bitkilə-

rin, əsasən də tərəvəzlərin, bostan bitkilərinin, kartofun, günəbaxanın, strateji məhsullardan şəkər çuğundurunun əkinini üçün torpağın hazırlanması prosesinə başlanılıb. Bundan əlavə, pambıq əkinini aprelin sonu, mayın əvvəlində başladığı üçün hazırda fermerlər tərəfindən torpağın səpinə hazırlanması ilə bağlı işlər həyata keçirilir.

Mütəmadi olaraq yaz əkinləri ilə bağlı nazirliyin işçiləri tərəfindən fermerlərlə hər bölgənin xüsusiyyətinə uyğun məarifləndirmə işləri aparılır. Məsələn, meyvə bağlarında dərmanlama işləri, bəzi məhsulların əkinini, gübrələnməsi və sairə ilə bağlı məlumatlandırma aparılır. Bununla əlaqədar, bölgələrdə zona müşavirələri, seminarlar, təlimlər təşkil olunur. Yazlıq əkinlər üçün isə hazırlıq işləri görülür".

Pambıq əkininin artması və heyvandarlıq üçün önəmli olan örüş sahələrinin pambıqçılığa cəlb edilməsi, nəticədə ölkədə ət və süd məhsullarının qiymətinin artması məsələsinə münasibət bildirən Murtuzəli Hacıyev bu fikirlərlə razılaşmadığını qeyd etdi: "Əkinə yararlı 140 min hektar sahədə pambıq əkilir, isə 135 min hektar sahə əkil-

mişdi. Örüş sahələrinin pambıq əkininə cəlb edilməsi, nəticədə ətin qiymətinin qalxması yanlış bir informasiyadır. Hazırda heyvandarlığın inkişafı üçün ölkədə mühüm işlər görülür. Intensiv ferma modeli tətbiq olunur. Cins tərkibinin yaxşılaşdırılması, süni mayalanma tədbirlərinin həyata keçirilməsi istiqamətində iş gedir. Göygöldə Qafqazın ən böyük süni mayalanma mərkəzi açıldı. Cins tərkibinin yaxşılaşdırılması istər ət istehsalında, istərsə də digər heyvan məhsullarının istehsalında artıma səbəb oldu. Ətin qiymətində də hazırda elə bir bahalaşma yoxdur, əksinə, son vaxtlar müəyyən qədər ucuzlaşma müşahidə olunur".

M. Hacıyev sosial şəbəkələrdə yayılan bir videoya da münasibət bildirdi. Videonun məzmunu belə idi ki, bölgələrdən birində məmurlar fermeri payızda əkdirdi taxılı şumlayıb yerində pambıq əkməyə məcbur edirdilər. Nazirlik sözcüsü isə belə məlumatın həqiqətə uyğun olmadığını və fermerlərə inzibati qaydada təzyiq edilmədiyini qeyd etdi: "Bu, yanlış məlumatdır, biz belə bir faktla rastlaşmamışıq. Payızlıq taxıllar artıq oktyabr ayından əkilir. Heç kim fermeri məcbur edə bilməz ki, onun yerində başqa məhsul əksin. Fermer torpaq mülkiyyətçisidir, bazara uyğun olaraq öz işini qurub, hansı məhsulu istəyirsə, onu əkin-becərir. Fermerlərə heç bir inzibati müdaxilə-

dən söhbət gedə bilməz".

M.Hacıyev bir çox strateji məhsulların istehsalının stimullaşdırılması üçün dövlət tərəfindən mühüm addımlar atıldığını da diqqətə çatdırdı: "Artıq dövlət tərəfindən şəkər çuğundurunun əkininə də subsidiya verilir. Çuğundurun hər tonuna görə 4 manat subsidiya verilecək. Şəkər çuğundurunun istehsalının artırılması istiqamətində hökumət təşviqədi addımlar atır. Əgər fermer bir hektardan 40-50 ton məhsul götürürsə, dövlət tərəfindən ona 1 hektara görə 160-200 manat subsidiya verilir. Bu yaxınlarda ölkə başçısının sərəncamı ilə arıçılıq inkişafı ilə bağlı da addımlar atıldı, bu sahəyə də subsidiya ayrıldı. Hər arı ailəsinə 10 manat subsidiya verilecək. Son aylar bir neçə sahə ilə bağlı dövlət proqramları qəbul edilib. Baramaçılığın inkişafı, sitrus meyvələrin istehsalının artırılması, çeltikçiliyin inkişafı, pambıqçılıq, tütüncülük, çayçılıq və sair sahələrin inkişafı ilə bağlı ayrı-ayrılıqda proqramlar qəbul edilib. Əsas məqsəd idxaldan asılılığı azaltmaq, ölkə əhalisinin tələbatını daxili istehsal hesabına tam ödəməkdir. Hazırda da bir neçə istiqamət üzrə proqramlar hazırlanır. Taxılçılığın inkişafı, heyvandarlığın inkişafı, otlaq sahələrindən səmərəli istifadə və sairə ilə bağlı 14-ə yaxın dövlət proqramının hazırlanması üzərində iş gedir".

□ **Nərgiz LİFTİYEVƏ**
"Yeni Müsavat"

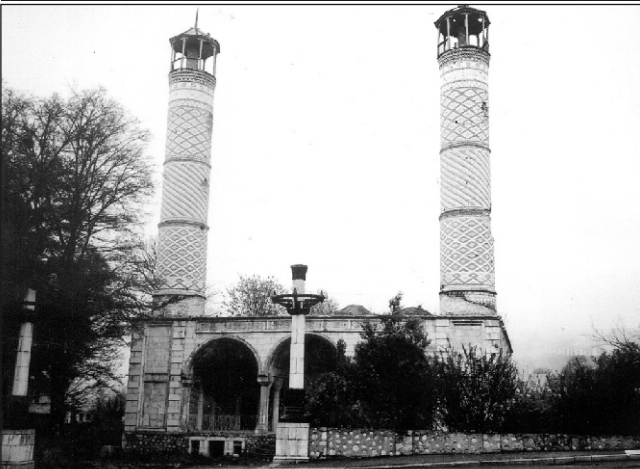
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

Azərbaycanı özünün müttəfiqi sayan ABŞ hökumətinin rəsmi Bakının etirazına nə dərəcədə ciddi yanaşdığını və müttəfiqliklə bağlı bəyanatlarında nə dərəcədə səmimi olduğunu bir gün sonra biləcəyik. Xəbər verildiyi kimi, Dağlıq Qarabağdakı separatçı rejimin başçısı Bako Saakyan 14 martda ABŞ-ın Kapitolu ştatında çıxış edəcək və üstəlik, həmin tədbirdə mükafatlandırılacaq.

Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərində yaradılmış qondarma rejimin "prezidenti" kimi özünü təqdim edən Bako Saakyanın ABŞ-a səfəri və üstəlik, ABŞ Konqresinin inzibati binasında qondarma rejimi təbliğ edən tədbirə qatılması barədə xəbər rəsmi Bakının kəskin etirazına səbəb olub. Bununla əlaqədar ABŞ-ın Azərbaycandakı səfiri Robert Sekuta Xarici İşlər Nazirliyinə (XİN) çağırılıb, ondan izahat tələb olunub. Eyni zamanda Azərbaycan Respublikasının ABŞ-dakı səfiri Dövlət Departamentində görüş keçirərək Azərbaycanın etirazını ABŞ tərəfinə çatdırıb. XİN-in mətbuat katibi Hikmət Hacıyev bildirib ki, notada Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ bölgəsinin Xankəndi şəhərinin sakini olan Bako Saakyanın saxta məlumatlar təqdim edərək Ermənistan pasportu ilə ABŞ viza alması və ABŞ ərazisinə daxil olması, ABŞ-ın müvafiq təsisatlarında qondarma separatçı rejimi təbliğ edən və Azərbaycan ərazilərinin işğalını dəstəkləmək üçün ABŞ ərazisində maliyyə toplamaq məqsədi daşıyan tədbirlər keçirməsinə icazə verilməsinin beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinə, BMT Təhlükəsizlik Şurasının müvafiq qətnamələrinə, Azərbaycan və ABŞ arasında imzalanmış ikitərəfli sənədlərə, ABŞ-ın rəsmi mövqeyinə zidd olduğu qeyd olunub. Hələlik nə Dövlət Departamenti, nə də ABŞ-ın Azərbaycandakı səfirliyindən notaya cavab verilməyib.

Ermənistan mətbuatı isə Qarabağ separatçısının ABŞ Konqresində planlaşdırılan görüşünə təbii olaraq geniş yer ayırır. "Yeni Müsavat" erməni mediasına istinadən xəbər verir ki, sözügedən yazılarda Qarabağdakı qondarma rejimin "xarici işlər naziri" Armin Aleksanyanın bir müddət əvvəl Avropa Parlamentində

görüşlər keçirməsi də xatırlanıb, onun beynəlxalq qurumun binasındakı görüşdə "Qarabağ - bu, ölkədir, konflikt deyil" iddiasını səsləndirməsi xüsusi vurğulanıb. İddia olunub ki, Azərbaycan ABŞ-ın bu davranışından panikaya düşüb. Ancaq əslində panikaya ermənilərin özləri düşüb, Azərbaycan ordusunun öz ərazisində genişmiqyaslı hərbi təlimlərə başlaması düşməni necə həyəcanlandıırıbsa, dərhal ATƏT-ə şikayət ediblər. ABŞ hökumətinin separatçıya meydan verməsinə gəldikdə, istənilən ölkə bu cür davranışlara biganə qala bilməzdi, necə ki, Bakı haqlı olaraq sərt şəkildə etirazını ifadə etdi və indi də izahat gözləyir. Əks təqdirdə, Azərbaycan XİN bəyan etdiyi kimi, bu kimi addımı ilə ABŞ Azərbaycan xalqının gözündə və ictimai rəydə ona olan münasibətə əsaslı dərəcədə zərbə vurub: "ABŞ-ın bu kimi davranışına cavab olaraq, Azərbaycan Respublikası ABŞ-la münasibətlərində qarşılıqlılıq prinsipindən çıxış edəcək".

Təbii ki, Vaşinqton növbəti dəfə Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə hörmətlə yanaşdığını izhar edəcək, necə ki, bundan əvvəl belə münasibətlərin şahidi olmuşuq. Lakin həmsədrliklə uyğun gəlməyən son davranışların bir ilk olmadığına da fərqindəyik. Ermənilərin və havadarlarının məmnunluqla ifadə etdiyi kimi, B.Saakyanın özünün və ondan əvvəlki baş separatçı A.Quaksyanın ABŞ-a dəvət olunaraq, ona tribuna verilməsi, Dövlət Departamenti rəsmiləri ilə görüşünə şərait yaradılması faktları inkar olunmazdır. Bu isə ondan xəbər verir ki, Saakyan gələn dəvət Tramp administrasiyasının yeni yanaşması ilə əlaqədar deyil, əvvəlki administrasiyalar da Qarabağ məsələsində digər separatçı ocaqlardan fərqli yanaşmalar və erməni id-

Vaşinqton Qarabağ separatçısına tribuna verəcəkmi - ABŞ hökuməti müəmmalı şəkildə susur

Qarabağdakı qondarma rejiminin başçısının Interpol axtarışına verilməsi təklif olunur; **politoloq:** "Separatçı rejimin oyuncaq rəhbərinin ABŞ-a səfərinin və səfərin doğurduğu nəticələrin bütün məsuliyyəti Tramp administrasiyasının üzərindədir"

dialarına meydan tanıyıblar. Paralel olaraq ABŞ-ın Ermənistandakı sabiq səfiri Con Evansın Qarabağdakı rejimin "müstəqil subyekt" kimi tanımaq cəhdində bulunması və bir çox ermənipərəstlərin səs-səse vermələri diqqətdən yayınma bilməz.

Burada sözsüz ki, erməni lobbisinin ABŞ-Azərbaycan münasibətlərini korlamaq cəhdi var. Xüsusilə də seçkilər qabağı bu gərginliyin yaradılması erməni lobbisinə çox lazımdır. Ancaq digər tərəfdən yanaşdıqda ABŞ-dakı dairələrin də Ermənistanı və Qarabağ ermənilərini qorumaq üçün hərəkətə keçdiyi açıq görünür. Təsəvvür edin, ABŞ Milli Keşfiyyatı Qarabağ müharibəsi xəbərdarlığı edir, Azərbaycan ordusunun hərbi təlimlərindən işğalçının qorxuya düşdüyü məqamda ABŞ-da Qarabağ separatçısının mükafatlandırılması mərasimini keçirir. Açıq şəkildə işğala və terrora dəstək tədbiridir, deyilmi?

"Ermənistanın işğal altındakı Azərbaycan torpaqlarında formalaşdırılmış separatçı-marionet rejimin oyuncaq rəhbərinin Ermənistan pasportu ilə ABŞ-a səfər etməsinə razılıq verilməsi və ona Konqresdə qondarma rejim adından çıxış etmək imkanının yaradılması Va-

şinqtonun ənənəvi simasızlığının növbəti nümunəsidir". **Politoloq Elçin Mirzəbəyli bunu "Yeni Müsavat"a açıqlamasında dedi. Ekspert bildirdi ki, Bako Saakyan bu imkanı tanıyanlar heç şübhəsiz onun kim olduğunu yaxşı bilirlər:** "ABŞ-a viza verilməsi proseduruna bələd olan hər kəs yaxşı bilir ki, bu ölkəyə səfər etmək üçün hansı mərhələlərdən keçmək lazımdır. Proses hətta Konqres tərəfindən başlandılsa da, son nəticədə viza alan şəxsə bağlı bütün məlumatlar ABŞ-ın Ermənistandakı səfirliyi vasitəsilə xarici işlər idarəsinə ötürülür. ABŞ-ın Ermənistandakı səfiri isə Konqresi deyil, xarici siyasət idarəsinə - icra hakimiyyəti strukturunu təmsil edir. Şübhəsiz ki, ABŞ-ın Ermənistan-dakı səfirliyi Bako Saakyan barədə məlumatları Ağ Evə ötürüb".

E.Mirzəbəyli digər bir məqama da diqqət çəkdi: "ABŞ-ın ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədri olduğunu və Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin tənzimlənməsində vasitəçilik missiyasını yerinə yetirdiyini nəzərə alsaq, danışıqlar prosesinə maneə yarada biləcək istənilən davranışın Reks Tillersonun, yaxud onun köməkçilərinin diqqətinə çatdırıldığı şübhəsizdir. Bu baxımdan, separatçı rejimin oyun-

caq rəhbərinin ABŞ-a səfərinin və səfərin doğurduğu nəticələrin bütün məsuliyyəti Tramp administrasiyasının üzərinə düşür. Separatçılarla, terrorçularla iş birliyində olmaq, onları mükafatlandırmaq ABŞ-ın ənənəvi siyasətinin tərkib hissəsidir. Lakin bu, o demək deyil ki, Vaşinqton Dağlıq Qarabağdakı separatçı rejimlə bağlı hər hansı qərar qəbul etməyə hazırlaşır. Baş verən hadisəni "əsəblərin yoxlanılması" kimi də qiymətləndirmək olar".

Politoloq qeyd etdi ki, hər halda, separatçının ABŞ-a səfəri Vaşinqtonun Bakı ilə münasibətlərinə müsbət təsir göstərməyəcək: "Maraqlıdır ki, bununla bağlı ABŞ-ın mövqeyini ifadə edən hər hansı izahat da verilməyib. Separatçının ABŞ-a səfəri Azərbaycanda keçirilən seçki kampaniyası dövründə Birləşmiş Ştatlara qarşı kəskin reaksiyanı stimullaşdırma bilər. Ola bilsin ki, hansısa qüvvələrə də elə bu lazımdır".

Bu yerdə yanvar ayında qəzetimizin xüsusi diqqət yetirdiyi bir mövzu oldu. Orda bildirilirdi ki, ABŞ qondarma Dağlıq Qarabağ respublikasında yaşayan ermənilərə elə bu separatçı rejimin verdiyi sənədlər əsasında viza verir. Belə bir açıqlama ilə ABŞ-ın Rusiyadakı səfirliyində işləmiş

diplomat çıxış etmişdi. Görünən budur ki, Vaşinqton separatçı rejimi tanımadığını elan etsə də, onun verdiyi sənədləri leqallaşdırır, bu isə separatçılığın dəstəklənməsidir.

Maraqlıdır, rəsmi Bakının rəsmi Vaşinqtona nota verməsi martın 14-də Bako Saakyanla bağlı tədbirə əngəl ola biləcəkmi?

«Atlas» araşdırmalar mərkəzinin rəhbəri, politoloq Elxan Şahinoğlu modern.az-a deyib ki, Dövlət Departamenti Bako Saakyanı qəbul edərsə, bu, Azərbaycan-Amerika münasibətlərinə mənfi təsir edən hadisə olacaq. "Əgər belə bir hadisə baş versə, Azərbaycan-Amerika münasibətlərinə kölgə salacaq. Həmçinin bu hadisə antiAzərbaycan hadisəsi kimi dəyərləndirilirdi. Nə qədər Ermənistanı Rusiyanın forpostu adlandırsaq da, ədalətlə deyə bilərik ki, Rusiyanın xarici işlər naziri Bako Saakyanı qəbul etməzdi. Çünki bu baş versə, ikitərəfli münasibətlərə xələl gələr. Amma Amerika bunu edərsə, deməli, Azərbaycanın maraqlarını nəzərə almırlar".

E.Şahinoğlu "Yeni Müsavat"a ilginclik təklif də verdi: "Əslində Bako Saakyanı Interpol axtarışına vermək lazımdır ki, dünyanın istənilən nöqtəsində ayağının altı yansın". Təbii ki, bu da olmalıdır, ən azı növbəti təhlükələrin qarşısını almaq üçün. Lakin indi nəzərlər 14 mart tədbirinə yönəlib. Əgər Qarabağ separatçıları ABŞ-da istədiklərinə nail olsalar, onların həyasız bəyanatları və təhdidləri üçün yeni stimullar yaranmış olacaq. Belə olan təqdirdə Azərbaycanın hərbi əməliyyatlara başlamaqdan başqa çıxış yolu qalmayacaq və ABŞ-ın proqnozlaşdırdığı dağıdıcı savaşa qaçılmaz olacaq. Deməli, dolayısı ilə Qarabağ savaşını körükləyən həm də ABŞ olacaq...

Martın 14-də Bakı daha bir mühüm görüşə ev sahibliyi edəcək. Belə ki, Azərbaycan, Türkiyə və İran xarici işlər nazirlərinin üçlü sammiti paytaxtımızda keçiriləcək. Gələn həftə isə Gürcüstanın xarici işlər nazirinin də qatılacağı dördlü sammit keçiriləcək.

Mart ayında İran prezidenti Həsən Ruhaninin Azərbaycanla nəzərdə tutulan səfəri, həmçinin iki ölkə arasındakı körpülərin daha da möhkəmləndirilməsinə xidmət edən dəmir yolu xəttinin açılışının keçiriləcəyini nəzərə alsaq, qarşıdakı görüşlərin çox mühüm əhəmiyyət kəsb etdiyini deyə bilərik. Qeyd edək ki, bu günlərdə Gürcüstanın baş naziri Georgi Kvirikaşvili böyük bir nümayəndə heyəti ilə Azərbaycana gəlib və yüksək səviyyəli görüşlər keçirib. Həmçinin həftəsonu Türkiyənin baş naziri Binəli Yıldırım da digər mötəbər tədbirdə iştirak etmək üçün Bakıya gələcək. Göründüyü kimi, Azərbaycanın başkəndi regionda açar rolunu oynayan, həm də mühüm bir mərkəzə çevrilən ünvandır.

Xüsusilə də Bakı-Tiflis-Qars dəmir yolu layihəsindən kənar qaldıqdan sonra zəncir gəmirən bir sıra erməni təhlilçilər bu durumdan çox rəncidə olublar. Onlar açıq hesab edirlər ki, gürcü həkmar Mixeil Canelidzeni qəbul edən xarici işlər naziri Elmar Məmmədyanın növbəti həftə Türkiyə, Gürcüstan və İranın xarici işlər nazirlərinin iştirakı ilə Bakıda görüş keçiriləcəyi barədə sözlərini təsadüf hesab etmir. "Artıq yeni, dördtərəfli format Bakını Ermənistanın izolyasiya vəziyyətinə salmasının bir faktıdır. Əlbəttə, E.Məmmədyanın və Z. Həsənovun bəyanatlarını dramatikləşdirmək lazım deyil. Lakin Ermənistanın, demək olar ki, bütün regional in-

Üç ölkənin xarici işlər naziri bu gün Bakıda görüşür

Bakıda Azərbaycan, Türkiyə və İran XİN başçılarının bir araya gəlməsi işğalçı ölkənin rahatlığını pozub

teqrasiya proseslərindən kənar qalması həqiqətən olduqca təşvişə doğurucudur. Ermənistanın xarici siyasəti, deyəsən, vahid məntiqdən məhrum qalıb. Gürcüstan və İranla münasibətlərdə bütün strateji hədəflər və regional komponentlər bir kənara atılaraq yalnız ikitərəfli formatla məhdudlaşır" - Artsrunin deyib. **Ekspert deyib ki, rəsmi İravanın qeyri-adekvat siyasəti İranın Ermənistanla olan marağını daha da azaldı:** "Əksinə, İran Azərbaycan-Rusiya-Türkiyə üçtərəfli əməkdaşlığı sayəsində Avropa bazarlarına çıxmaq şansı əldə edib. Üstəlik, İran Türkiyə-Azərbaycan-Gürcüstan əməkdaşlığına da inteqrasiya

olunmaqda çox maraqlıdır. Ermənistanın geridə qalmış dövlət və siyasət sistemi ilə iddialı xarici siyasət həyata keçirmək halı yoxdur".

Bundan bir neçə gün qabaq Gürcüstanın müdafiə naziri Levon İzoriya da Bakıda səfərdə olarkən iki ölkə arasında hərbi əməkdaşlıq haqqında anlaşma əldə edilib. Bundan əlavə, gürcü nazir Türkiyə ilə birlikdə üçlü formatda əməkdaşlığı yüksək qiymətləndirmişdi.

Hazırda iqtisadiyyat naziri, İran İslam Respublikası arasında iqtisadi, ticarət və humanitar sahələrdə əməkdaşlıq üzrə Dövlət Komissiyasının həmsədri Şahin Mustafayevin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti İranda

səfərdədir. O, İranın İqtisadi işlər və maliyyə naziri, Dövlət Komissiyasının həmsədri Məsud Kərbasiyan ilə görüşüb. Ş. Mustafayev qeyd edib ki, ölkələrimiz arasında ticarət dövriyyəsi 2017-ci ildə 16% artıb, İran Azərbaycana 3,1 mlrd. ABŞ dolları investisiya yatırıb. Nazir deyib ki, Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizinin tərkib hissəsi olan Rəşt-Astara dəmir yolu xəttinin tikintisinin maliyyələşdirilməsinə dair müzakirələr davam edir. 2017-ci ildə Rusiyadan İrana və əks istiqamətdə Azərbaycandan 19 mindən çox TIR keçib, İranda milli daşıyıcılarımızın çəkisi isə 23,2% artıb. İranda Azərbaycanla gələn turistlərin sayı ildən-ilə artır və 2017-ci ildə 363 min nəfərə çatıb.

Bütün bu faktlar isə Ermənistan üçün nəfəslik rolunu oynayan İranda bağlı işğalçı ölkədəki həyəcanı daha da artırır. Üstəlik, üçlü formatda əlaqələrin dərinləşməsi İranda panika yaradıb.

"Azərbaycan, Türkiyə və İranın XİN rəhbərlərinin nəzərdə tutulan görüşləri ilə bağlı rəsmi İravanın heç bir açıqlaması olmasa da, bəzi erməni şərhçilər formatda keçiriləcək tədbirin Ermənistanı növbəti dəfə bütün layihələrdən kənar

da qoyulması təşəbbüsü olduğunu yazmaqdadırlar". **Siyasi ekspert Qafar Çaxmaqlı "Yeni Müsavat"a açıqlamasında belə dedi. Ekspert bildirdi ki, Ermənistan Tehranı xilaskar qismində görürdü:** "İravan İranla bir çox məsələdə ortaq addımlar atmağı planlaşdırırdı, layihələr işlənmişdi, bunlardan biri dəmir yolu xəttinin çəkilməsi idi, hətta İran qarşı tərəfdən bu işin reallaşdırılması üçün ortaya belli miqdarda vəsait qoyulmasını istəmişdi. Lakin Ermənistan belə gücü olmadığından bu proyekt gündəmdən çıxdı. Həmçinin Ermənistan və İranın digər ortaq layihələri də işə salınmışdı. İran artıq anlamağa başlayıb ki, iqtisadi olaraq Ermənistanla əməkdaşlıq etmək heç bir qazanc gətirməyəcək. Böyük ehtimalla XİN başçılarının görüşündə yeni iqtisadi əməkdaşlığın təməlləri qoyulacaq. Buna isə Ermənistanda qısqıncılıqla yanaşmaqdadılar". **Q.Çaxmaqlı qeyd etdi ki, məsələnin siyasi tərəfi də erməniləri narahat edir və onlar bunu açıq dilə gətirirlər:** "İran Dağlıq Qarabağı Azərbaycan ərazisi saysa və erməni ordusunun bu bölgədən çıxması ilə bağlı fikirlər səsləndirsə də, indiyə qədər praktik heç bir ad-

dım atmayıb. Azərbaycanın və Türkiyənin bölgədə gedən proseslər zəminində bu ölkəni öz tərəfinə çəkmək istəməsi erməniləri çətin duruma sala bilər. "Bizi həyat mənbəyindən məhrum etmək istəyirlər. İran Ermənistan üçün önəmli bir partnyordur. İndiyə qədər heç bir problemimiz olmayıb". Bu sözləri Artak Balasanyan adlı şərhçi "Jamanak" qəzetinə deyib. O da əlavə olunur ki, Türkiyənin Afrində uğurlu əməliyyatları Ermənistanı narahat etməlidir, heç kim qarantıya verə bilməz ki, eyni tale Ermənistanın da başına gəlməyəcək. Türklərin (Azərbaycan və Türkiyə nəzərdə tutulur-E.P.), İranın bu işə qol qoymasının qarşısı alınmalıdır" deyilir. Həmçinin erməni mətbuat orqanlarında Türkiyənin Afrin zəfərinin Ermənistan üçün təhlükəli nəticələr verəcəyinə də diqqət çəkilir. **Ekspert dedi ki, Azərbaycan ordusunun son günlərdə edəcəyi hərbi təlimlərinə nə demək olduğunu anlamağa çalışan erməni politoloqlar seçkilərdən sonra Azərbaycan və Türkiyənin Qarabağ məsələsində hərbi siyasi fəallığı artıracığını düşünürlər:** "İndi Türkiyə və Azərbaycan Rusiya ilə isti münasibətdədirlər, İranda da öz tərəflərinə çəkənlər, bizim işimiz ağır olacaq" - deyənlər var. Bəziləri isə Amerika ilə daha sıx əməkdaşlıq etmənin zamanın gəldiyini ifadə edirlər. Hər halda, üç ölkənin XİN rəhbərlərinin bu araya gəlməsi Rusiya üçün də məqbuldur. Bölgədə Rusiya üçün de onun sözünü deyən ittifaqa ehtiyac var".

□ **E.PASASOY,**
"Yeni Müsavat"

Afrin nəzarətdə, türk ordusu Menbic yolunda

Ankara Vaşinqton qarşısında şərt qoyur

Türkiyə ordusu Suriyanın şimalında Afrin rayonunun eyni adlı mərkəzini artıq mühasirəyə alıb. Şəhər iki tərəfdən Türkiyə ordu qüvvələrinin və müttəfiq silahlıların mühasirəsi altındadır. Cənubda Qadi Rayhala məntəqəsi nəzarətə götürüldükdən sonra bütövlükdə Afrin və mərkəzi mühasirəyə düşəcək, ətraf bölgələrdə əlaqəsi qırılacaq.

Türkiyə ordusu Baş Qərargahı Afrin əməliyyatının gedişi ilə bağlı yazılı açıqlama yayıb. Açıqlamada əməliyyatın uğurla davam etdiyini, terrorçuların canlı qüvvəsi, eləcə də sığınacaqlar, postlar, blindajlar, silah anbarlarının məhv edildiyi qeyd olunur. Bundan başqa, Türkiyə ordusu növbəti dəfə əməliyyatın gedişində mülki əhalinin xüsusilə qorunduğunu və onların zərər görməməsi üçün xüsusi tədbirlər həyata keçirildiyini bildirir. Əməliyyat bölgəsində olan mülki insanların tibbi xidmətlər də daxil olmaqla, bütün zəruri ehtiyaclarının təmin olunduğu, təh-

lükəsizliklərinin xüsusi olaraq qorunduğu bildirilir.

Açıqlamada qeyd olunur ki, martın 12-dən etibarən Türkiyə ordusu və müttəfiq qüvvələri Afrin rayon mərkəzini mühasirəyə alıb. Eləcə də planlanan əməliyyat üçün zəruri nöqtələr nəzarətə götürülüb. Yanvarın 20-dən başlayan əməliyyat çərçivəsində 3393 nəfər terrorçu zərərsizləşdirilib. Afrinin mərkəzi mühasirəyə alına da, Türkiyə ordusu mülki əhalinin şəhəri tərk etməsi üçün təhlükəsizlik dəhlizi yaradıb. Təkcə martın 12-də Türkiyə ordusu 12 kəndi azad edib. Bununla da

175 kənd və 37 strateji nöqtə terrorçulardan təmizlənib.

Rəsmi açıqlamaya əsasən Türkiyə ordusu hazırda ətraf ərazilərdə möhkəmlənərək Afrinin mərkəzində aparılacaq əsas əməliyyata hazırlaşır. Bu arada həm də siyasi-diplomatik

"cəbhədə" gərgin fəaliyyət davam edir. Məsələ ondadır ki, Türkiyə həm kürdlərin əsas dəstəkçisi olan ABŞ hökuməti ilə anlaşma əldə etməli, eyni zamanda Rusiya ilə müttəfiqliyin davam etdirilməsi və əməliyyatın növbəti mərhələsinə ra-

zılaşdırılmalıdır. Ötən gün Türkiyə baş nazirinin müavini Bəkir Bozdağ ABŞ hökuməti ilə aparılan müzakirələrdən danışıb. B.Bozdağ deyib ki, ABŞ dövlət katibi Reks Tillersonun Türkiyəyə səfəri zamanı 3 ayrı mexanizmin formalaşdırılması qərarlaşdırılıb və ortaq mexanizmin ilk toplantısı 8-9 martda Vaşinqtonda keçirilib. Baş nazirin müavini deyib ki, Türkiyə ABŞ-dan gözləntilərini açıq şəkildə ortaya qoyub və müzakirələrin nəticəsində müəyyən nöqtəyə gəlinib. **Sitat:** "Türkiyənin mövqeyi qətidir. Ankara Menbicdə PKK, PYD, YPG, İŞİD daxil olmaqla heç bir terror təşkilatını görmək istəmir. Bu bölgədə terrorçuların açıq bir şəkildə bəslənməsini və qorunub saxlanılmasını istəmir. Bunu qəti şəkildə tərəf-müqabilərinə bildirdik. Burada anlaşma olmayacağına, Afrində olduğu kimi Türkiyə Menbicdə də eyni üsul və taktikadan istifadə edəcək".

Bəkir Bozdağ deyib ki, martın 19-da xarici işlər naziri Məvlud Çavuşoğlu Vaşinqtona səfər edərək amerikalı həmkarı Reks Tillersonla bu mövzular müzakirə edəcək. Yalnız bundan sonra dəqiq olaraq hansı məsələlərdə razılaşmanın olduğunu, hansı mövzularda olmadığı aydınlaşacaq.

Yeri gəlmişkən, aprelin

4-də Rusiya, İran və Türkiyə prezidentlərinin İstanbulda növbəti sammiti baş tutacaq. Prezidentlər Astana prosesinin növbəti mərhələsinə müzakirə edəcəklər. Eyni zamanda bir gün öncə, yeni aprelin 3-də Türkiyə və Rusiya Strateji Əməkdaşlıq Şurası toplantısı baş tutacaq. Bu toplantılarda Suriyada bundan sonrakı vəziyyət, eləcə də Türkiyənin Menbic qərarı razılaşdırılacaq. Təbii ki, ondan əvvəl də Ankara Vaşinqtondan Menbic dəstəyi və ya başqa sözlə, qarışmamağı istəyəcək. Bu mənada hər şey martın 19-dakı Vaşinqton görüşündə razılaşdırılacaq. Vaşinqton kürdlər və Türkiyə arasında seçim etməli olacaq. Təbii ki, ona qədər bölgədə daha böyük hadisələr baş verməyə bilər. Çünki hazırda Vaşinqtonda yenidən Suriya hökumətinə qarşı hərbi güc tətbiq etməklə bağlı çağırışlar gəlir. Şərqi Qutada müxaliflərə qarşı kimyəvi silahdan istifadə edildiyini əsas göstərərk 1 il əvvəl olduğu kimi, ABŞ ordusu Suriya qüvvələrinə qarşı zərbələr endirə bilər. Artıq Rusiya ordusu Baş Qərargahı bununla bağlı açıqlama verərək mümkün təxribatlar zamanı cavab zərbəsi endiriləcəyini bəyan edib.

□ **Kənan RÖVŞƏNOĞLU,**
"Yeni Müsavat"

Son günlər Azərbaycan məktəbləri və məktəbliləri ilə bağlı bir-birindən fərqli informasiyalar mediada ciddi müzakirə yaradıb. Bir ay öncə Bakının mərkəzindəki məktəblərdən birində iki azyaşlı şagirdin intim görüntülərinin yer aldığı videonun yayılması, ardınca təhsil eksperti Kamran Əsədovun "məktəbli qızların abortu" ilə bağlı məlum açıqlaması onsuz da valideynlərin gərilmiş əsəblərini daha da gərginləşdirdi. Ardınca isə cəmiyyətdə bu hallara qarşı mübarizə vasitəsi kimi oğlan və qız şagirdlərin ayrı-ayrı siniflərdə, məktəblərdə oxuması ilə bağlı təkliflər səslənməyə başladı. Bu təklif müəlliflərindən biri də millət vəkili Fazil Mustafa oldu.

dir. Özəlliklə oğlan uşaqlarının uğur səviyyəsinin aşağı olması və qızlara daha çox imkan və özgüven atmosferinin yaradılması düşüncəsi, Danimarkada tək cinsiyətli məktəblərin açılmasında mühüm faktor olub.

İngiltərə Təhsil Nazirliyi də məktəblərdə şagirdlər arasındakı şiddət və davalara son vermək üçün tək cinsiyətli təhsilə şərait yaradıb. İngiltərədə də tək cin-

lama imtahanı olan A level və GCSE; (bizdəki qəbul imtahanı kimi) nəticələrinə baxaraq aparılan araşdırmaya görə, qız və oğlan şagirdlərin uğur faizi qarışıq təhsil verən məktəblərə görə daha yüksəkdir. Araşdırmaya görə, ilk üçlüyə girən məktəblərin hamısı özəldir.

Ekspertlər qeyd edirlər ki, qarışıq təhsil verilən məktəblərdə motivasiya əksikliyi və hədəfdən yayınma, diqqətin

həmçinin başörtüyü və sair kimi tələblərdən çıxış edərək bir çox şəriət alimləri qız və oğlanların bir sinifdə ders almamalı olduğunu müdafiə edir. Bunu praktikada, İranda, Səudiyyə Ərəbistanı və daha bir çox ölkələrdə tətbiq edirlər".

Psixoloq Azad İsayadə isə hesab edir ki, bizdə belə təcrübə 30-40-cı illərdə olub. Amma daha sonra bu ənənənin yerini qarışıq məktəblər alıb. Müsahibimizin fikrincə, haqqında danışdığımız məktəbli probleminin həlli məktəblərin tək cinsli və ya qarışıq olmasından asılı deyil: "Tək cinsli məktəblərdə şagirdlərin əks cinslə yox, öz cinsi ilə əlaqələri qeyd olu-

"Tək cinsli məktəblər

"açılsın" təklifinə reaksiyalar

Azad İsayadə: "Bu, çıxış yolu deyil"

Kənan Rövşənoğlu: "İslam qanunlarında qadın və kişinin bir sinifdə dərs alması yasaqlanmışdır, amma..."

"Yeni Müsavat"ın martın 12-də facebook üzərindən həyata keçirdiyi canlı yayım verilişində də bu təklif müzakirə edildi və oxuculardan gələn reaksiyalar arasında buna dəstək verənlərin çoxluq təşkil etdiyi üzə çıxdı.

"Yeni Müsavat" isə ekspert rəylərinə keçmədən öncə kiçik bir gəzişmə apararaq, dünyanın hansı ölkələrində oğlan və qız şagirdlərinin ayrı təhsil alması ilə bağlı faktları toplayıb.

Avropa və Amerikada tək cinsli təhsil nümunələri - fərqli, ilginclər

Amerikada sadəcə qızların təhsil aldığı universitetlərin yarıya qədər kilsələrə və dini cəmiyyətlərə aiddir. Yüzlərlə qız universiteti və qız kolleci olan ABŞ-da bu məktəblərin akademik uğuru bu məktəblərə qarşı güclü tələbatın da ortaya çıxmasına səbəb olub. Bu ayırmanın təhsildə keyfiyyət artımına səbəb olduğunu gören bir çox dövlət məktəbi də qız və oğlanlara ayrı sinif açmağa başlayıb. 1995-ci ildə 3 dövlət məktəbində həyata keçirilən "ayrı-ayrı təhsil sistemi" 2009-cu ilə gələndə 500 məktəbi aşmış vəziyyətdədir.

ABŞ miqyasında qız məktəblərinə gedən şagird faizi %2 olduğu halda, ABŞ Senatı və konqresdəki qadınların 20 faizi də, sadəcə, qızların gətirdikləri məktəblərdən məzun olublar. Amerikada xarici işlər naziri vəzifəsində olan və son prezident seçkilərində demokratların namizədi olan Hillari Klintonun da Vellesley Qız Universitetində oxuduğu məlumdur. Amerikada bu gün 84 qız universiteti var.

2011-2012 tədris ilində tək cinsiyətli təhsil verən məktəblərin sayı 506-ya qədər artıb. Bunların 116-sında tək qız, ya da tək oğlan şagirdlər olduğu halda, 309-unda qarışıq təhsil hə-

yata keçirilməklə yanaşı, tək cinsiyətli siniflər də var.

Yenə Amerikada 2008-ci ildə Stetson Universitetinin həyata keçirdiyi 4 illik bir araşdırmanın nəticələrinə görə, qarışıq məktəbdə oxuyan kişilərin 55 faizində imtahanı uğurla verdikləri halda, tək cinsli oxuduğu məktəbdə eyni imtahandakı uğur göstəricisi 85 faizə qədər artmışdı.

Avstraliya isə tək cinsiyətli təhsilin ən çox yayıldığı ölkələrdən biri olsa da, qarışıq təhsil müzakirələri bu ölkədə də hələ davam etməkdədir. Avstraliya Təhsil Bürosunun yayımladığı statistikalara görə, 1985-ci ildə orta təhsil səviyyəsindəki qız şagirdlərin 54 faizi, oğlan şagirdlərin isə 55 faizi tək cinsiyətli təhsil verən məktəblərdə oxumaqdadılar. Ancaq 1995-ci ilə gəldiyimizdə bu faiz qız şagirdlərdə 45 faiz, oğlan şagirdlərdə isə 41 faiz geriləyib. 1985-ci ildən günümü-

zə qədər Avstraliyada tək cinsiyətli təhsil verən məktəblərin sayında azalma olduğu görülür.

Avstraliyada tək cinsiyətli təhsilin məqsədi daha yüksək dərs nəticələri və akademik uğur olaraq göstərilir. Sidneydə liseylərin 12 faizi tək cinsiyətli təhsil verməkdədir. Avstraliyada 2010-cu ildə oğlan liseylərində "Yeniyyətli kişilik" adlanan və gəncləri qadın-kəşfi münasibətlərinə hazırlayan bir dərs verilməyə başlanıb. Bu dərs tək cinslilik detalları yox, eyni zamanda qadınlara qarşı davranış məsələləri də tədris edilir.

Avropa Birliyinə (AB) üzv olan bütün ölkələrdə tək cinsiyətli təhsil verən məktəblər var. Amma bu cür məktəblərin qurulması daha məsəflili olduğundan onların çoxu özəl məktəblərdir. Avropa ölkələrindən Danimarka tək cinsiyətli təhsilə keçid edən ilk ölkə-

siyyətli təhsil sistemi tətbiq olunan 400-ə yaxın məktəb var. "İngiltərə Beynəlxalq Təhsil Araşdırmaları Qurumu", 2002-ci ildə məktəbin böyüklüyü və tipinin (qarışıq və ya ayrı) akademik performans üzərindəki təsirlərini araşdırıb. Qurum tək cinsiyətli dövlət liseylərinin geniş yayıldığı İngiltərənin hər tərəfindən 2954 lisey üzərində çalışıb. Qurumun bu araşdırma nəticəsində yayımladığı sənəddə qız və oğlan şagirdlərin akademik qabiliyyəti baxımdan tək cinsiyətli məktəblərdə daha çox uğur qazandığı ortaya çıxıb.

Almaniyada isə özəl məktəb və kurslarda qarışıq təhsil məcburiyyəti olmadığı halda, dövlət məktəblərində qarışıq tədris məcburiyyəti də 2001-ci ildən etibarən aradan qaldırılıb. Almaniyada dövlət məktəblərini seçmək istəyən valideynlərə öz uşaqlarını qız və ya oğlan məktəblərində oxutmaq variantı təqdim edilir. Qız və oğlanların tamamilən ayrıldığı məktəblərdə dil, riyaziyyat, fizika, kimya, kompüter və idman kimi qız və oğlanların qabiliyyətlərinin fərqli olduğu dərslər ayrı keçirilir. Dövlətin təşviq etdiyi bu sistemdə tələbələrin öz uğurunu yüksəltdiyi qeydə alınıb.

İngiltərədə liseyi tamam-

azılması kimi problemlər daha böyükdür.

Bütün hallarda Azərbaycanda bu sistemin həyata keçirilməsi ideyası hələlik sözdədir. Bunun ölkəmizi bir neçə əsr geriyyə apara biləcəyini düşünənlərlə yanaşı, tərəfdarları da var. Dini ekspert Kənan Rövşənoğlu "Yeni Müsavat"la açıqlamasında bildirdi ki, qarışıq və ya tək cinsli təhsil mövzusu tək müsəlman ölkələrində deyil, dünyada müzakirə mövzudur. Onun sözlərinə görə, bu da mövzuların məsələsi olmadığına göstərir: "Məsələn, Britaniyada 400, ABŞ-da isə 500-dən çox orta məktəbdə tək cinsli təhsil var. Bəzi məktəblərdə tamamilən qız və oğlanlar ayrı siniflərdə təhsil alır, bəzilərdə isə ümumi məktəblərdə bu cür ayrı siniflər var. Hətta 2012-ci ildə Hillari Klinton və daha bir neçə senatorun bununla bağlı müraciəti vardı, onlar da müdafiə edirdilər".

Məsələnin dini aspektindən qiymətləndirilməsinə gəlincə, müsahibimiz dedi ki, İslam qanunlarında qadın və kişinin bir sinifdə dərs alması yasaqlanmışdır: "Amma şəriət hökmlərdə qadın və kişinin bir otaqda yalnız olması,

bu da xoş tendensiya deyil. Konkret məktəblilərlə bağlı yayılan videoda hadisənin baş verdiyi məkan məktəb olub, düzdür. Amma belə hadisələrin 80-90 faizi məktəbdən kənar baş verir. Yeniyyətli evlərdə görüşürlər. Bu problem hər zaman yeniyyətli arasında vardı - 10 il öncə də, 100 il öncə də. Sadəcə, onda internet və mobil telefonlar bu qədar yayılmamışdı və ya ümumən yox idi. Görüntülər də sosial şəbəkələrə düşmədiyi üçün olaya çevrilmir".

A.İsayadə vurğuladı ki, problem məktəbdə deyil. Bəzən bu sayaq hadisələr üçün məktəb, sadəcə, məkan olur: "Məktəbdə məkan olmasa, başqa yerdə məkan tapılacaq. Məktəblilərdə praktiki cinsi savad sifir dərəcəsidir. Nə ailədə, nə də məktəbdə bu savad verilir. Avropada cinsi savad məktəbdə açıq formada göstərilir. Bizə müsəlman əhalisi olan ölkə üçün belə açıqlıq lazım deyil. Cinsi savadı tək cinsli qruplara bölüb, dərs keçməklə şagirdlərə vermək olar. Uşaqların hüquqi savadı da yoxdur. Onlar anlamırlar ki, belə videoları yaymaq və ya hansısa neqativ hərəkətləri etməklə cinayət törədirlər".

□ Sevinc TELMANQIZI, "Yeni Müsavat"

"Gəncələşən" və artan İntiharlar - nə etməli? Dini ekspert: "Özünəqəsd günahdır"

Şabranda 25 yaşlı oğlan ad günündə özünü öldürdü

Şabran rayonunda intihar faktı qeydə alınıb. APA-nın Şimal bürosunun verdiyi məlumata görə, hadisə rayonun Gəndob kəndində baş verib. Kənd sakini, 1993-cü il təvəllüdü İbrahimov Müşfiq Mənsur oğlu doğum gününü qeyd etdikdən sonra özünü ov tüfəngi ilə vuraraq öldürüb. Lent.az xəbər verir ki, rayonun Gəndob kənd sakini, 1993-cü il təvəllüdü İbrahimov Müşfiq Mənsur oğlu atasının gözü qarşısında özünü güllələyərək öldürüb.

İlkin məlumata görə, 25 yaşlı Müşfiq intiharını əvvəlcədən planlaşdırıb. Belə ki, martın 12-də onun doğum günü imiş. Fərdi təsərrüfatla məşğul olan, sakit təbiətli və zəhmətkeş şəxs kimi xarakterizə olunan gənc qəfil evdəki tüfəngi götürərək başına dirəyib. Atasına mane olmağa çalışsa da, Müşfiq İbrahimov üzrxahlıq edib, halallıq istəyərək atış açılıb. O, yerində keçinib.

Hadisə vaxtı Müşfiqin anası və bacısı da evdə olub.

Son bir həftənin statistikasına nəzər salsaq, intihar hallarının həddən artıq çoxaldığını görürük. İntihar edənlərin yaş kateqoriyalarına diqqət edəndə isə ən çox uşaqların və gənclərin bu yola əl atdığı söyləmək olar. Məsələn, martın 11-də Gəncədə 11-ci sinif şagirdi, Xaçmazda isə 20 yaşlı oğlan özünü asaraq intihar edib.

Gənclər və uşaqlar gələcəyimizdir və bu gələcəyin də intihara sürüklənməsi artıq ciddi heyəcan siqnalı çalmağın zamanı olduğunu deyir. Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatına (ÜST) görə, intihar edənlərin böyük bir qismi depressiyaya düşmüş insanlar olur. Bəs həyatın qayğıları ilə çox da yüklənməyən bir uşaq, gənc niyə depressiyaya

düşüb, intihar etməlidir ki?

Deputat-həkim Musa Quliyev bunun bütün dünyada sürətlə genişlənən bir problem olduğunu dedi: "Hər bir intihar hadisəsindən sonra məhkəmə olur. O məhkəmədə də müəyyən qərar olur ki, hansı səbəbdən intihar baş verib. Sadəcə, psixoloqlar, psixiatrlar, pedaqoqlar bunun statistikasını aparıb nəticəyə

gələ bilirlər ki, Azərbaycanda hansı yaş qrupunda, hansı bölgədə və yaxud da hansı ixtisas sahibləri arasında intihar halları çoxdur və bu hansı səbəblərdən baş verir. Amma bu, mahiyyətə heç nəyi deyir. İntihar tək Azərbaycanın problemi deyil. İnkişaf etmiş ölkələrin də statistikasına baxsaq, orada da intihar hallarının xeyli artdığını və "cavandığı" görürük. Burada çoxlu faktorlar var. Məlumdur ki, intiharın əsas səbəbi depressiyadır. Depressiyaya gətirən səbəblər isə insanın tənhaləşməsi, ehtiyacları ilə imkanlarının üst-üstə düşməməsi, özünə qapılması, telefonlar, sosial şəbəkələrdir. Yəni də nə səbəb axtarırsan-axtar, intiharın qarşısını almaq mümkün deyil. İntiharın qarşısını almaq üçün gərək insanı tək qoymayasan. İnsana ailəsi, məsul olduğu sosial qurum kömək etməlidir. İnsan arzularını reallaşdırma bilməyində depressiya düşür. Gərək həmin insanı tək qoymayasan, dəstək olasan. Bu gün bütün dünyada depressiya yayılmışdır. Bunda da qidanın, informasiyaların, genetikanın, dərmanların təsiri var. Bütövlükdə bunun bir çox səbəbləri var".

M. Quliyev bu il psixoloji yardım haqqında qanun qəbul ediləcəyini bildirdi: "Bu qanun artıq komitə tərəfindən hazırlanıb. Qanunda bunun profilaktikası, araşdırılması ilə bağlı nə iş görülməlidir məsələləri öz əksini tapıb. Ölkədə psixoloqlar assosiasiyası, yaxud da psixoloqlar kollegiyasının yaranmasına ehtiyac var ki, onlar vaxtaşırı bu məsələləri araşdırsınlar, səbəbləri göstərsinlər. Bütövlükdə intihar dövrün bir problemi. Çox təəssüf ki, bunun qarşısını almaq üçün də hələlik vahid bir resept yoxdur".

Psixoloq Vəfa Rəşidova intiharların artmasında sosial şəbəkələrin də böyük rol oynadığını bildirdi: "İntihar edən adam o demək deyil ki, yalnız və yalnız depressiyadan intihar edir. İntihar bir anın içində də ola bilər. Bəzi hallarda isə bu, genetik olur. Yeni intihar edən insanın xalası, əmisi və yaxın qohumu nə vaxtsa intihar edib. İntihar edən insan öncədən bunu mütləq şəkildə yaxınlarına işarə edir. Bu işarəni yaxınları anlamır, başa düşmürsə, o, sonda intihara əl atır. Amma bu, o demək deyil ki, "mən yaşamaq istəmirəm", "niyə məni dünyaya gətirirsiz" və bunun kimi sözləri işlədən hər kəs intihar edə bilər. Ola

bilir ki, bu insan diqqət çəkmək, ətrafdakılardan dəstək istəyir. İntiharın artmasında sosial şəbəkələrin də böyük rolu var. Məsələn, Instagram bu məsələdə böyük rol oynayır. Bu şəbəkədə insanlar bütün günü olmayan kübar həyatını sərgiləyir. Instagramda daha çox zaman keçirənlər evdar qadınlar, işsiz, məşğuliyəti olmayan kişilər, oğlanlardır. Bu cür insan mütəmadi olaraq kiminsə göstərişli həyatını izləyir. Belə şeylərin də insan beynində həddindən artıq oturmağı insanı ümitsizliyə, depressiyaya gətirib çıxarıb. Mən yanına gələnlərdən çox eşitmişəm deyirlər ki, mənim evim olması üçün gərək mən min il çalışım və ya həyat yoldaşım mənə dəyər verməsin, amma filankəsin yoldaşı ona dəyər verir, qızıl, maşın alır və s. Təəssüf ki, bu kimi yanaşmalar intiharların artma səbəblərindəndir".

Psixoloq insanların pozitiv hadisələrə olan marağının da öldüyünü dedi: "Təəssüf ki, insanlarda pozitiv hadisələrə, xəbərlərə maraq ölür. Ancaq diqqət edin, hansısa neqativ video, xəbər paylaşılanda insanlar buna daha çox baxır, meyl edir. Meyləndikdə də insanın beynində özü də hiss etmədən dəyişikliklər baş ve-

rir. Həmin dəyişikliklər baş verdikdə isə insanın bütün sinir sistemləri pozulur. İntiharların baş verməsində ailədaxili münasibətlər də çox önəm daşıyır. Ailədə sevilməmək, duyulmamaq, təkənmək, qəbul edilməmək, səhvlərini hər zaman üzünə vurulması da çox hallarda intihara səbəb olur".

Qeyd edək ki, dini baxımdan da bir insanın canına qəsd etməsi günah hesab edilir. İlahiyyətçilər bildirirlər ki, azacıq dini biliyi olan insan heç vaxt intihara əl atmaz. Dini ekspert Kənan Rövşənoğlu intihar edən insanın böyük günah işlədiyini və cəhənnəmə gedəcəyini dedi: "İslam mətnləri açıq şəkildə bildirir ki, özünə qəsd edən günahkardır, cəhənnəmə gedəcək. İslam dininin məntiqinə görə, insan Allahın ona verdiyi cana qəsd etməməlidir. Çünki can Allahın əmanətidir. Tanrının əmanətinə insanın sahib çıxması, öz-özünə qəsd etməsi İslama görə, ən ağır günahlardandır. Eyni zamanda çoxlu sayda hədis və İslamın ilk illərinə aid rəvayətlər var ki, burada Məhəmməd Peyğəmbər (s.ə.s) öz dilindən intihar, özünəqəsd pislənir. Azacıq, səthi dini bilgisi olan insan özünə qəsd etməz".

□ Günel MANAFLI,
"Yeni Müsavat"

"Reket işi"ndə yeni faktlar: şantaj yazılar poçta göndərilməmiş

Kollec müdiri: "Yazını silmək üçün 600 manat istədi, mən 200 manat verdim"

"Reket"çilikdə ittiham edilərək DTX tərəfindən həbs edilən şəxslərin məhkəməsi keçirilib. Musavat.com xəbər verir ki, Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində "Bizim dövr" qəzetinin baş redaktoru Surxay Əliyev, onu müavini Hikmət Nəcəfli, "İlk xəbər" saytının baş redaktoru Gülbəniz Əliyeva, işçiləri İlahə Qasımoğlu, Sevinc Məmmədsalayeva və "Kriminal 107" qəzetinin baş redaktoru Maarif Abbasov cinayət işi üzrə məhkəmə iclası davam etdirilib.

Hakim Mahmud Ağalovun sədrliyi ilə keçirilən prosesdə zərərçəkmiş şəxs qismində Bakı İqtisadiyyat və Humanitar Kollecinin direktoru Rüksarə Əliyeva ifadə verib.

O, təqsirləndirilən şəxslərdən Hikmət Nəcəfliyi tanıdığını söyləyib.

Direktor həmin tanışlığı barədə belə danışıb: "Kollece poçt vasitəsilə "Bizim dövr" qəzeti göndərilmişdi. Həmin qəzetə baxanda kollec barəsində, mənim barəmdə xoşagəlməz yazılar yazılmışdı. Guya mən katibə işləmi-

şəm, oradan da birbaşa kollec direktoru kimi vəzifəyə göndərilmişəm. Mənim elmi dərəcəm var. Mən bundan çox əsəbiləşdim. Qəzetin və Surxay Əliyevin nömrəsini tapıb zəng elədim. Əsəbi olduğum üçün onunla çox sərt danışdım. Çünki cəmi 2 ay idi ki, direktor təyin edilmişdim. İstəməzdim ki, barəmdə belə neqativ yazılar yazılsın. Surxay Əliyev dedi ki, işçisini kollecə göndərəcək. Səhəri gün Hikmət Nəcəfli məktəbə gəldi. Mən düşündüm ki, gəlib kollecə baxacaq, mənim diplomuma nəzər yetirə-

cək, yazdıqları yazının yanlış olduğunu görəcəklər. Amma Hikmət gələndə yazını silmək üçün 600 manat istədi. Mən bununla razılaşmadım. 200 manat verdim. Bundan sonra onları görmüşəm, nə də barəmdə yazı yazılıb".

Məhkəmədə digər zərərçəkmiş Vasif Məmmədov da ifadə verib. O, Tovuzda Yaşıləşdirmə İdarəsinin rəisi olduğunu söyləyib.

V.Məmmədov qeyd edib ki, barəsində qəzetdə və saytda şantaj xarakterli yazılar yazılıb.

Onun sözlərinə görə, Hikmət Nəcəfli ondan 1000 manat tələb edib: "Mən şikayət də etdim. Amma onlar məndən xahiş etdilər ki, şikayəti geri götürüm. Mən də götürdüm. Amma yazılar davam etdi. Surxayla da görüşdüm. Amma məndən pulu Hikmət istədi. Bir neçə qəzetdə bu yazılar çıxdı. Surxay mənə rayona da dəvət elədim. Amma gəlmədim. Dedilər ki, yazılar onlara göndərilir və dəqiqdir. Mən pul verməyə razılaşmadım".

Zərərçəkmiş hazırda şikayətçi olmadığını deyib.

Zərərçəkmiş Rasim Hüseynov da məhkəmədə ifadə verib. O, bir neçə dövlət qurumunda çalışdığını söyləyib.

O, barəsində qəzetdə yazı yazıldığını və 1500 manat istəndiyini deyib: "Pulu bankdan kredit götürüb verdim. Əlavə olaraq da bir neçə dəfə 150 manat vermişəm. Təxminən bir il yazmadılar. Sonra da başladılar yazmağa. Pul istədilər, amma vermədim. Çünki versəm də yazırdılar, verməsəm

də. Sonra Sevinc adlı xanım yanıma gəldi. Dedi ki, onlara pul verməsəm əl çəkən deyilərlər. Bir şərtlə razılaşdım ki, daha yazmasınlar. Sevinc də yanımda Hikmətə zəng elədi. Söylədi ki, 1000 manat versəm, yazmayacaqlar. 500 manat göndərdim. Qalanını da göndərəcəyimi dedim".

Zərərçəkmiş şikayətinin olmadığını deyib.

İttihamda yazılır ki, S.Əliyev 47, H.Nəcəfli 46 epizodda ittiham edilir.

Surxay Əliyev epizodu üzrə 66 min manat, H.Nəcəfli epizodu üzrə 78 min manat, İ.Abbasovun 7300 manat, M.Abbasovun 7500 manat, S.Məmmədsalayeva 20 min manat, G.Əliyevanın epizodu üzrə 3900 manat ziyan dəydiyi bildirilib.

Surxay Əliyev və M. Abbasov özlərini təqsirli bilmədiklərini deyiblər. H.Nəcəfli, S. Məmmədsalayeva, İ.Abbasova qismən təqsirli bildiklərini söyləyiblər.

□ İ.MURADOV
Musavat.com

Elan

Ağdaş rayonun Korax kənd sakini Məhyəddinov Elbrus Qiyas oğluna məxsus JM №-0014 dövlət aktı itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Jurnalistlərin binası önündə piyada keçidi və işıqfor problemi

Ekspert: "Müvafiq strukturlara əsaslandırılmış məktubla müraciət edilsə, qısa bir zamanda bu problem öz həllini tapacaq"

Bakıda bəzi magistral yollarda ehtiyac olduğu təqdirdə piyada keçidinə, işıqforlara rast gəlinir. Belə məkanlardan biri də Səbəylə rayonu, Salyan şosesi 22 ünvanıdır. Hansı ki, orada jurnalistlərin binası yerləşir. Prezidentin bağışladığı mənzillərdə yaşayan media əhli bildirir ki, binanın yaxınlığında işıqfor olmadığı üçün yolu qarşı tərəfə keçməkdə, yaxınlıqdakı dayanacaqda yol almaqda çətinlik çəkirlər. Jurnalistlər hesab edirlər ki, binanın yaxınlığında işıqfor qoyularsa, hərəkət tənzimlənsə problem həll olunar.

Bes tələb olunan işıqforu hansı qurum quraşdırır və bu prosedur necədir?

"Yeni Müsavat"a danışan nəqliyyat üzrə ekspert İlqar Hüseynov məsələnin hüquqi tərəfləri barəsində danışır: "İşıqforun qoyulması, piyada keçidinin yerləşdirilməsi və xüsusi zolaqların salınması ilə bağlı məsələ Dövlət Yol Polisi orqanları tərəfindən müzakirə olunub, qaldırılıb. Yoxlamalar həyata keçirilir, həmin ərazilər müşahidə altında saxlanılır. O yerlər müşahidə edilir ki, həmin ərazidə tez-tez qəzalar baş verir, yolun bir istiqamətində"

dən digərinə keçidlə bağlı problemlər yaşanır. Müşahidələr aparıldıqdan sonra Bakı Şəhər Baş Yol Polis İdarəsi bununla bağlı müvafiq qərar hazırlayır. Həmin qərar isə əraziyə baxan rayon icra hakimiyyətinə göndərilir. Yer Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinə təqdimat verilir ki, filan ərazilərdə işıqforların qoyulmasına ehtiyac var. Eyni zamanda əsaslandırılır ki, ehtiyac hansı səbəbdən yaranıb. Bu məsələ müzakirə olunduqdan sonra Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti öz

qərarını verir, lazımı tikinti işlərinə start verilir. Söhbət işıqforların qoyulması, yerüstü keçidlərin tikilməsindən gedir. Hesab edirəm ki, jurnalistlərin yaşadığı ərazidə işıqforların qoyulması çox vacibdir. Fikirləşirəm ki, orada yerüstü piyada keçidlərinin qoyulmasına da ehtiyac var. Çünki orada məsafə böyükdür. Belə olduqda isə yaxın məsafələrdə işıqforların qoyulması bəlkə də düzgün olmazdı. Ancaq yerüstü piyada keçidi olarsa, məsələdə problem yaranmaz. Hesab edirəm ki, həmin ərazi-

də zəruri infrastrukturların qurulması vacibdir. Bununla bağlı əgər ərazidə yaşayan vətəndaşlar müraciət edərlərsə, o zaman məsələyə baxılar. Düşünürəm ki, hətta ictimai qurumların da bununla bağlı müraciətləri ola bilər. Eyni problem bir zamanlar Bakı-Sumqayıt yolu istiqamətində də yaşanırdı. Belə ki, Xırdalan qəbiristanlığı istiqamətində bir neçə dəfə qəzalar baş verdi və xeyli insan dünyasını dəyişdi. Məsələ ilə bağlı mütəmadi şəkildə təkliflərə çıxış etdik və çox keçmədi ki, ərazidə yerüstü keçid inşa edildi. Artıq orada keçid istifadəyə verilib və insan ölümlünün də qarşısı birmənalı şəkildə aradan qaldırılıb. İndi Salyan şosesi ilə bağlı da həm vətəndaşların, həm də ictimai qurumların təşəbbüslərinə ehtiyac var. Bir halda ki, orada jurnalistlər yaşayırlar və ərazidə yeni binalar tikilir, o zaman yol infrastrukturunu da yerində olmalıdır. Onu da deyim ki, ölkə rəhbərliyinin də bu məsələ ilə bağlı iradəsi var ki, proses davam etdirilsin".

Ekspert bildirir ki, əgər binada yaşayan jurnalistlər müvafiq dövlət orqanlarına müraciət ünvanlasalar problemə baxılacaq:

"Xüsusən də istərdim ki, əgər jurnalistlər işıqforla bağlı müraciət edəcəklərsə, orada yerüstü piyada keçidinin tikilməsi məsələsini də qabartsınlar. Düşünürəm ki, müvafiq strukturlara əsaslandırılmış məktubla müraciət edilsə, qısa bir zamanda bu problem öz həllini tapacaq".

Əli RAİS,
"Yeni Müsavat"

Qazi və şəhid ailələrinə hər il 600-700 mənzil veriləcək-rəsmi

Nazir: "Məsələ hökumətin diqqətindədir"

Azərbaycanda Qarabağ müharibəsi əlilləri və şəhid ailələrinin dövlət hesabına mənzillə təminatına 1997-ci ildən başlanıb. İndiyədək bu kateqoriyadan olan şəxslərə 6 mindən yuxarı mənzil verilib.

"Yeni Müsavat"ın sorğusuna cavab olaraq Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyindən verilən məlumat görə, bunların 4757-si 2013-cü ilin sonuna qədər verilən mənzillərdir: "Ondan sonra verilən 1349 mənzil var. Gördüyünüz kimi, son illərdə mənzillərin alınması və fərdi evlərin tikilməsi yolu ilə bu kateqoriyadan olan şəxslərə təqdim edilməsi əvvəlki illərə nisbətən xeyli sürətlənib. Əgər əvvəlki 17 il ərzində ortalama hər il 280 mənzil verildisə, son 4 ildə hər il 335 mənzil bu kateqoriyadan olan şəxslərə təqdim edilib".

Xatırladaq ki, 2014-cü ildə prezident tərəfindən problem həlli üçün xüsusi sərəncam imzalanıb. Əmək və əhalinin sosial müdafiəsi naziri Səlim Müslümovun mətbuata verdiyi məlumatda bildirilir ki, bu zaman hər il təqribən 50 milyon manata yaxın vəsaitin ayrılması nəticəsində 2014-cü ilin 1 yanvar tarixinə qədər növbədə olan şəxslərin 5 il ərzində problemlərinin həll edilməsi nəzərdə tutulmuşdu: "2014-cü ilin ikinci yarısında buna uyğun olaraq 30 milyon manat bu məqsəd üçün vəsait ayrıldı. 2015-2016-cı illərdə bizim nisbətən maliyyə vəziyyətimizin pisləşməsi, gəlirlərimizin azalması bu prosesin nəzərdə tutulduğu kimi, həyata keçirilməsi imkanlarını azaltmışdı. Sonrakı illərdə hər il 10-15 milyon manat vəsait ayrıldı. Bu müddətdə proses üçün təqribən 60 milyon manata yaxın vəsait ayrılıb. Bunun hesabına 1349 mənzil öz sahiblərinə təhvil verilib".

Nazir bildirir ki, 2018-ci ilin dövlət büdcəsində Qarabağ müharibəsi əlilləri və şəhid ailələrinin mənzillə təminatı üçün vəsait artırılacaq: "Biz Qarabağ müharibəsi əlilləri və şəhid ailələrinə hər il təqribən 500-600 mənzil verməklə bu problemi həll edə biləcəyik. Bu məsələ hökumətin diqqətindədir və mümkün olan vəsaitlər çərçivəsində bu məsələni çözüəcəyik".

ƏLİ RAİS,
"Yeni Müsavat"

"Azərsu" ittihamlarına cavab verdi

Anar Cəbrayılı: "Bakının elə yerləri var, 40-50-ci illərdə çəkilmiş borular istismar olunur..."

Ötən sayımızda içməli suyun tərkibi ilə bağlı əhalinin narazılıqlarından bəhs etmişdik. Xatırladaq ki, Bakı şəhəri və ətraf qəsəbələrində yaşayan insanlar evlərinə verilən suyun keyfiyyətindən narazılıq edirlər. Narazılıqlar daha çox suyun bulanıq gəlməsindən, tərkibində qum dənələri, müxtəlif hissəciklərin olması üzündən su krantlarının tez sıradan çıxması ilə bağlı olur.

Hətta Bakının ətraf qəsəbələrindən olan vətəndaşlar su borusu ilə gələn qırıntılar üzündən su sayğaclarında tez-tez problemlərin yaşanmasından şikayət edirlər. Bundan əlavə, paytaxtın bir çox ərazilərində əhaliyə hələ də şor su - quyu suyu verilir.

Bu məsələlərlə bağlı "Yeni Müsavat"ın sorğusunu cavablandıran "Azərsu"nun İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin müdiri Anar Cəbrayılı bildirir ki, Xəzər rayonu ərazisində şor su alan xeyli ərazini şirin su ilə təchiz ediblər: "2013-cü ildə Bakı ətrafında Dövlət Neft Şirkətinin Sosial İnkişaf İdarəsinin balansında olan bütün ərazilərin su təchizatı bizə verilib. "Ceyranbatan-Zirə" magistral xətti istifadəyə veriləndən sonra xeyli

ərazini şirin suya keçirmişik. Hazırda şor suyu Binə qəsəbəsinin bir hissəsi, Buzovna qəsəbəsinin bir hissəsi, Mərdəkənin bir hissəsi və "Şimal DRES" qəsəbəsi alır. Dübəndi, Gürgən, Pirallahı tamamilə, yuxarıda adlarını çəkdiyimiz qəsəbələrin əsas hissələrini şirin su ilə təchiz etmişik. Bu istiqamətdə işlər davam etdirilir".

Şöbə müdiri deyir ki, "Azərsu"nun 2035-ci ilədək olan dövrü əhatə edən master-planı hazırlanıb: "Həmin planda bizim görəyimiz bütün işlər əksini tapıb. Plana görə, 7 min kilometrden artıq yeni magistral və paylayıcı su xəttinin çəkilməsi nəzərdə tutulur. Bunun bir hissəsi yeni yaradılan qəsəbələrin su təchizatı sistemini əhatə edəcək, qalanı

isə köhnə xətlərin yenilənməsi hesabına olacaq. Məsələn, biz bu gün Bakının Babək prospektində 1940-50-ci illərdə çəkilmiş çuqun boruların yenisi ilə əvəz olunmasını həyata keçiririk. Bu zaman 2035-ci ilədək olan inkişafı nəzərə alaraq 1000 millimetrik xətt çəkirik. Nəzərə alırıq ki, orada gələcəkdə Ağşəhər salınacaq, ərazidə binalar tikiləcək, yeni istifadəçilər yaranacaq."

A.Cəbrayılının dediyinə görə, hazırda da Bakının elə yerləri var ki, 40-50-ci illərdə çəkilmiş çuqun borular istismar olunur: "Bakı şəhərində yenilənmiş xətlərlə köhnə xətlərin nisbəti təxminən 50/50-yə olar. Bu da son illərdə aparılan yenilənmə işlərindən sonra əldə olunan nəticədir, əvvəlcə vəziyyət daha pis idi. Bakının, Abşeronun bir sıra ərazilərində elə yaşayış massivləri var ki, su

təchizatı şəbəkəsini insanlar demək olar ki, heç bir problem yoxdur. Mütəmadi olaraq Səhiyyə Nazirliyinin Gigiyena və Epidemiologiya Mərkəzi ilə razılaşdırılmış qrafiklə müxtəlif nöqtələrdə sudan nümunələr götürülüb yoxlanılır və demək olar ki, heç bir kənarlaşma qeydə alınmır. Sakinlərin narazılığı suyun fiziki tərkibi ilə bağlı ola bilər. Yeni lillənmə mümkündür. Bu da o ərazilərdə olur ki, su fasilələrlə verilir. Köhnəmiş xətlərdir, paslanmış borulardan pas qarışır suyun içinə. Yaxud qəza baş vermiş xətti təmir etdikdən sonra ilk buraxılan suyun tərkibində lil ola bilər. Bu sahədə ən ciddi problemlər yeni tikilmiş binalarda yaranır. Onlarla bağlı bizə tez-tez narazılıqlar daxil olur. Belə ki, bu binaların hamısının öz anbarı var. Həmin anbarlar ildə bir dəfə yuyulub təmizlənməlidir. Lakin elə binalar var ki, 10 ildir istismar olunur, amma anbarı yuyulmur. Bu isə anbarın dibinin lillənməsinə, su vurulan zaman həmin lili evləərə axmasına səbəb olur. Amma suyun bakterioloji tərkibi ilə bağlı heç bir problem yoxdur, bunu əminliklə deyirəm".

"Azərsu" rəsmisi verdiyi suyun keyfiyyəti haqqında əmindir: "Bu gün bizim mənbələrimizdən gətirib magistral kəmərlərə vurduğumuz suyun tərkibində keyfiyyət göstəriciləri baxımından

demək olar ki, heç bir problem yoxdur. Mütəmadi olaraq Səhiyyə Nazirliyinin Gigiyena və Epidemiologiya Mərkəzi ilə razılaşdırılmış qrafiklə müxtəlif nöqtələrdə sudan nümunələr götürülüb yoxlanılır və demək olar ki, heç bir kənarlaşma qeydə alınmır. Sakinlərin narazılığı suyun fiziki tərkibi ilə bağlı ola bilər. Yeni lillənmə mümkündür. Bu da o ərazilərdə olur ki, su fasilələrlə verilir. Köhnəmiş xətlərdir, paslanmış borulardan pas qarışır suyun içinə. Yaxud qəza baş vermiş xətti təmir etdikdən sonra ilk buraxılan suyun tərkibində lil ola bilər. Bu sahədə ən ciddi problemlər yeni tikilmiş binalarda yaranır. Onlarla bağlı bizə tez-tez narazılıqlar daxil olur. Belə ki, bu binaların hamısının öz anbarı var. Həmin anbarlar ildə bir dəfə yuyulub təmizlənməlidir. Lakin elə binalar var ki, 10 ildir istismar olunur, amma anbarı yuyulmur. Bu isə anbarın dibinin lillənməsinə, su vurulan zaman həmin lili evləərə axmasına səbəb olur. Amma suyun bakterioloji tərkibi ilə bağlı heç bir problem yoxdur, bunu əminliklə deyirəm".

ƏLİ RAİS,
"Yeni Müsavat"

MÜSAVAT

Son səhifə

N 58 (6947) 14 mart 2018

Fermer donuzlara hörmət tələb edir

Britaniyalı fermer Oksford Universitetinin hazırladığı lüğətdə donuzlarla bağlı yer alan aşağılayıcı bənzətmə və təsbehlerin çıxarılmasını tələb edib. Bu barədə "Daily Mail" nəşri xəbər verib. 43 yaşlı donuzçu fermer Ferqyus Xaui lüğətdən "donuz kimi yeyir", "donuz kimi yağlı", "donuz iş-tahlı" ifadələrinin çıxarılmasını istəyib: "Donuzçu fermer kimi, eləcə də bu ölkədəki bütün fermerlərin adından bəyan edirəm ki, insanların donuzla olan təhqiramiz münasibəti bizi narahat edir. Bu, çox təhqiredicidir və elə təssürat yaradır ki, donuz çox murdar heyvandır".

Sübut kateqoriyasında Xaui statistikaya istinad edib. Həmin statistika əsasən, insanların 30 faizi hər həftə donuz ət alır. Digərləri isə bu məhsuldan qaçır, yağlı ət yemək istəmirlər: "İndi donuzlarda 1970-ci illə müqayisədə 44 faiz daha az piy var. İnsanların özləri də 30 faiz daha kök olublar".

Fillərin də partisi olur

Taylandın qərbindəki Kaçanaburi şəhərində Fillərin Xilası Təşkilatı fillər üçün İsveç masası açıb. Meyvələrdən ibarət bu masanın qurulması isə milli bayrama görə olub. Tədbirdən hazırlanan video-reportaj isə YouTube kanalına yüklənib. Reportajda yerli sakinlər milli geyimlər geyiniblər və müxtəlif musiqi alətlərində ifa edirlər. Bundan başqa, heyvanlar da uzun masadan banan və qarpız yeyirlər.

Fond rəhbəri deyir ki, onlar bu yolla fillərə təşəkkür etmək və təsərrüfatda etdikləri yardımlara görə minnətdarlıqlarını bildirmək istəyiblər. Bayrama turistlər də qatılıb. Rolikdə onlar tədbirə bağlı təssüratlarını bölüşüblər.

Milli fillər günü 1998-ci ildən başlayaraq hər il 13 martda Taylandda keçirilir. Bütün kral-

lıq boyu buddist mərasimləri keçirilir, heyvanlar üçün bayram naharları təşkil olunur. Fil Taylandın milli simvollarından biridir. Rəsmi məlumatlara görə, krallıqda bu gün 2.7 min nəfər işçi və 3.5 minə yaxın vəhşi fil yaşayır.

Gənc qız pampers geyinib məşhur oldu

Amerikalı blogger pampers geyinməklə necə məşhurlaşması barədə danışdı. Onun bu hekayəsi barədə "The Sun" qəzeti yazıb. İşdən sonra asudə vaxtlarında 23 yaşlı Cess balaca uşağı yamsılayır, uşaq yatağında oturub əmzik tutur. Artıq onun YouTube kanalında 160 min izləyicisi var: "İş vaxtında özümü normal qız kimi aparıram. Bütün gün işləyirəm, öz kanalımı idarə edirəm. Yemək bişirir, maşın sürür, paltar yuyur, geyinib-gecincir və özümə qulluq edirəm".

Videoçəkilişlərinə gələn şərhlərdə insanlar onu böyük insan kimi yaşaya bilməməkdə ittiham etsə də, o, bunu inkar edir. Cess iddia edir ki, bu məşğuliyyəti onun sevgilisini narahat etmir. Sevgilisi uşaq kimi onun qayğısına qalmaqdan xoşlanır. Belə ki, onun uşaq kimi müdafiəsiz görüntüsü sevgilisində onu qorumaq ehtiyacı yaradır. O, öz münasibətini "ideal şəkildə normal" adlandırır. Qız bəzi trolların onu və sevgilisini anormal adlandırmasından narazıdır: "Onlar hədsiz dərəcədə insani incidir və sevgilimin guya pedofil olması ilə bağlı yalanlar deyirlər".

Cess etiraf edib ki, ciddi seksual zorakılıq yaşayıb. Amma o, bu halının yaşadığı acı təcrübə ilə hər hansı əlaqəsi olmadığını iddia edir. Tibbi ədəbiyyatlarda isə qeyd edilib ki, bu, ABDL - fetişizmin bir növüdür. Burada partnyorlardan biri özünü körpə kimi aparır, pampers geyinir, butulkadan süd içir, sevgilisi isə onun qayğısına qalır. Bir çox hallarda insanlar bu yolla stresslə və travma sonrası durumla mübarizə aparırlar.

Ayı zooparkdan qaçdı, güllələndi

Almaniyanın Osnabryuk şəhərində zoopark işçiləri qəfəsdən qaçmaq istəyən ayını güllələmək zorunda qalıblar. Bu barədə Süddeutsche Zeitung xəbər verib. Qəfəsdən qaçan ayını axtaranda ziyarətçilər meymunlar üçün bağlı pavilyonda olublar. Ağ və boz ayının hibdiri olan Taps adlı ayı bacısı Tiplə birlikdə zooparkın sevimlisi olub. 7 martda məlum olmuşdu ki, brakonyerlər Tuari şəhərindəki zooparka soxulublar. Bu, Parisdən 50 kilometr qərbdə yerləşir. Onlar zooparkda bir neçə heyvanı güllələyib və onların dərisini soymağa cəhd ediblər. Polislər onları bir sutka sonra yaxalayıblar.

QOÇ - İxtiyarınızda bir qədər mistik gün durur. Tanrıya xoş getməyən əməllərdən çəkinin. Ulduzlar gün ərzində büdcənizin ağırlaşacağını bəyan edir. Uzaq səfərləri təxirə salmağınız məsləhətdir.

BUGA - Kifayət qədər səmərəli gündür. İşbirliyi qurduğunuz adamlarla perspektivli nəticələr əldə edə bilərsiniz. Ulduzlar daha çox maliyyə baxımından uğurlara yiyələncəyinizi bildirir.

ƏKİZLƏR - Sizə daxli olmayan məsələlərə az müdaxilə edin. Onsuz da son məqamda yardımçı olduğunuz şəxslər özünü qarşı yönələcək. Günün ikinci yarısında yaxın qohumlara baş çəkin.

XƏRÇƏNG - Yersiz lovgalıq, mənəm-mənəmlik sizə başucalıq gətirən deyil. Bu amili nəzərə alıb ünsiyyətdə olduğunuz adamlara qarşı mərhəmətli davranın. Yeni əlaqələrdən çəkinməyin.

ŞİR - İnsanlarla münasibətdə vəziyyət heç də ürəkaçan olmayacaq. Ola bilsin ki, sizə qarşı təxribat da törətilsin. Hər halda tədbirli olmağınız lazımdır. Axşam qonaqlıq görünür.

QIZ - Fəaliyyətə ara verməyiniz məsləhətdir. Yaxşı olar ki, ürəyinizə yaxın olan simsarlarınızla bir yerdə olasınız. Bu, daxili nisgilinizi azalda bilər. Ziyarətə getmək də olar.

TƏRƏZİ - Martın ən yaxşı günlərindən birini yaşayacaqsınız. Bu baxımdan fəaliyyət zəminində uğurlarınız daha çox olacaq. Sövdələşmələrdə qarşı tərəfin mövqeyini mütləq nəzərə alın.

ƏQRƏB - Bütün enerjinizi məhəbbət amilinə yönəldin. Xırda umu-küsüləri və konfliktləri qaydasına salmağa çalışın. Bunu etməsəniz, Göy qübbəsinin qəzəbinə gəlib xəstələne bilərsiniz.

OXATAN - Fərdi fəaliyyət prinsipində müsbət dönüş yaratmaq istəyirsinizsə, bu təqvimdən maksimum istifadə edin. Əks təqdirdə, yaxın günlərdə bu şans itirəcəksiniz. Hamıya mehriban olun.

OĞLAQ - Xeyirxah Fikir, Xeyirxah Söz, Xeyirxah Əməl - ulu Zərdüştün bu tövsiyələri nə qədər ki, qəlbinizə hopmayıb, taledən mərhəmət gözləməyin. İndi seçim sizindir, başlamağa dəyər.

SUTÖKƏN - Səfər və qonaqlıq üçün ideal gündür. Əgər maddi durumunuz buna imkan verirsə, yola düşməyə dəyər. Yaxşı bilirsiniz ki, sizin üçün darıxanlar və yolunuzu gözleyenlər çoxdur.

BALIQLAR - Astroloji göstəricilər şəxsi münasibətlərinizi düzəltmək üçün gözəl imkan qazanacağını bildirir. Dəvətlərdən qaçmayın. Axşam dünyadan getmişlərinizə dualar oxuyun.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Plastik su qablarından su içməyin

Plastik su qablarının tərkibində olan Bisfenol A adlı qatqı maddəsi insan bədənindəki hormonların durumuna mənfi təsir edir və sonsuzluq yaradır. Bu, həm qadınlar, həm də kişilər üçün keçərlidir. Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının hesabatlarında da qeyd edilib ki, plastik qablarda saxlanan suların tərkibində doğum faizini azaldan, uşaqlarda inkişaf problemlərinə səbəb olan, immuniteti zəiflədən maddələr yer alır. Bundan başqa, plastik qabların tərkibindəki maddələr kişilərdə sperma sayını və hərəkətliliyi azaldır, onun DNA-sının tərkibini pozaraq yumurta döllənməsinin qarşısını alır.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYXAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

"Yeni Müsavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Nazim SABIROĞLU

Lisensiya N: B 114
SAYI: 5.100